1 ՅՈՒԼԻՍ 2005 ՈՒՐԲԱԹ 121 (3287)

Ազգ
Azg

Փարիզում սկսվել է Հայոց ցեղասպանության ժխտման դեմ դատական նիստ

Փարիզում երեկ սկսվել է Հայ դատի հանձնախմբի դեռեւս 2003 թվականի մայիսին ձեռնարկած դատի նիստը «Quid» հանրագիտարանի եւ դրա հրատարակիչ «Ռոբեր Լաֆոն» հաստատության դեմ՝ «ժխտողականության քարոզչություն» մեղադրանքով: Հիշյալ հանրագիտարանում տեղ է գտել «Թուրքիա, որոշ հարցեր, Հայաստան: Հայկական հարցի մասին թուրքական դիրքը» խորագրով էջը: Հայ դատի հանձնախումբը պահանջել է, որ այդ ժխտողական վերաբերմունքը փոխվի: Հանձնախմբին զորակցել են Ֆրանսահայ կազմակերպությունների խորհուրդը, «Հիշողություն-2000-ը», Ֆրանսիայի հրեա ուսանողների միությունը, «Ժ՛ակույզ» կազմակերպությունը: Վճիռը կարձակվի հուլիսի 6-ին:

«Ռուսական տեխնիկայի վերատեղակայումը Վրաստանից Հայաստան Մոսկվայի ներքին գործն է»

Էրդողանից հետո Բաքու է այցելելու Օլբրայթը

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Թուրքիայի վարչապետը երեկ Բաքվում հայտարարել է, որ ռուսական ռազմական տեխնիկայի վերատեղակայումը Վրաստանից Հայաստան Ռուսաստանի ներքին գործն է: «Ռուսաստանն ունի նման իրավունք եւ իրագործում է: Ռուսական ռազմական տեխնիկայի վերատեղակայման հարցը ոչ մի կերպ չի վերաբերում Թուրքիային», Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի խոսքերը մեջբերում է «Մեդիամաքսը»:

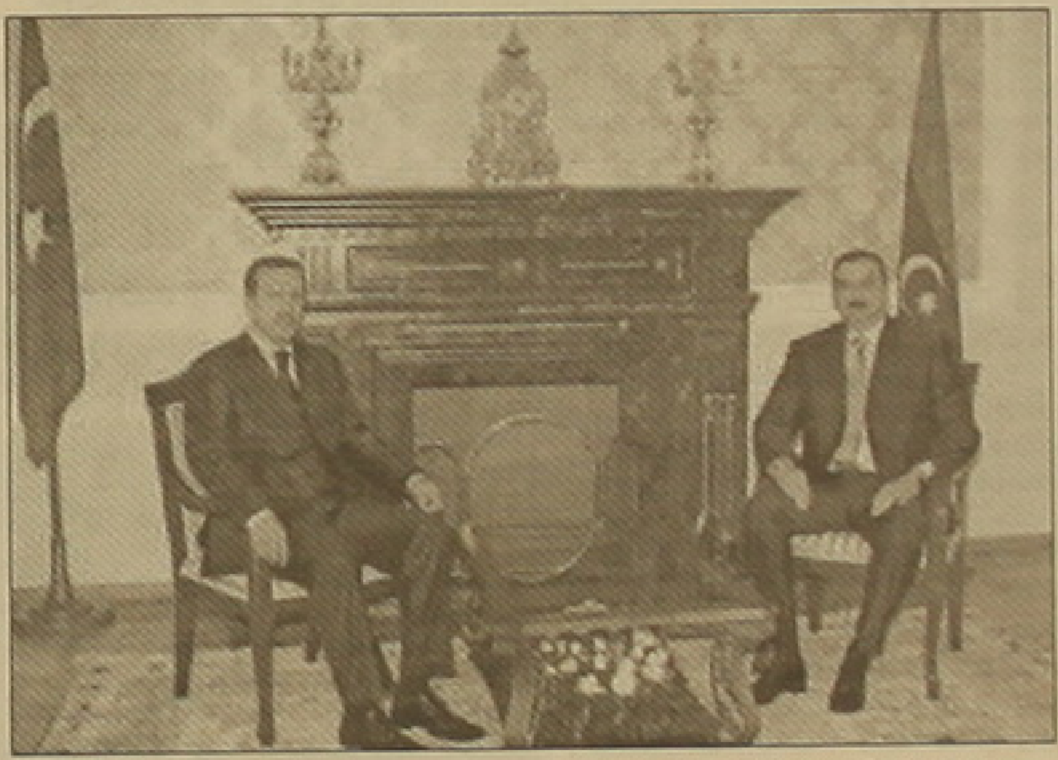

Պաշտոնական երկօրյա այցով Ադրբեջանում գտնվող Էրդողանն, ըստ Արմենպրեսի, ասել է. «Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցում Թուրքիան միշտ եղել եւ մնում է Ադրբեջանի կողքին: Թուրքիան կողմնակից է հակամարտությունը երկխոսության շրջանակներում կարգավորելուն, բայց դրա լուծումը կապված է զավթված տարածքների ազատման հետ»:

Բանակցությունների արդյունքներով Ալիեւը եւ Էրդողանը ստորագրել են համատեղ հայտարարություն, որում նշվում են քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային բնագավառներում երկկողմ հարաբերությունների հետագա զարգացման գերակայությունները: Ադրբեջանական եւ թուրքական լրատվամիջոցները Էրդողանի Բաքու այցը կապում են Ադրբեջանի ժողովրդավարացման գործընթացների հետ:

«Թըրքիշ դեյլի նյուզը», որը Անկարայի կիսապաշտոնական խոսափողն է, նկատում է. «Վարչապետ Էրդողանի Բաքու այցը խորհրդարանական ընտրություններից առաջ դիտարկվում է որպես Ալիեւի վարչակազմին ուղերձ հասցնելու միջոց: Թուրքական կառավարությունն այս այցը նախատեսել է նախքան ընտրությունները, որպեսզի խուսափի այն տպավորությունից, թե դա Ալիեւի վարչակազմին աջակցություն է»:

Տես էջ 8

ՏՈՆԱՑՈՒՅՑ

Վարդավառ այս կիրակի

Հայ առաքելական եկեղեցու հինգ տաղավար տոներից է Քրիստոսի պայծառակերպության եւ Պետրոս, Հովհաննես ու Հակոբոս առաքյալների առջեւ Քրիստոսի այլակերպության հիշատակի տոնը, որն, ըստ ավանդույթի, տեղի է ունեցել Թաբոր լեռան վրա: Քրիստոսի պայծառակերպության մասին վկայում են Մատթեոս, Մարկոս եւ Ղուկաս ավետարանիչները: Երբ Մովսեսն ու Եղիան խոսում էին Հիսուսի հետ, մի լուսավոր ամպ նրանց վրա հովանի է լինում ու ամպից մի ձայն լսեցին. «Դա է իմ սիրելի Որդին, որին հավանեցի, նրան լսեցեք»: Աշակերտները սաստիկ վախեցան եւ երեսի վրա ընկան: Հիսուսը մոտենալով, դիպավ նրանց ու ասաց. «Ոտքի ելեք եւ մի վախեցեք», նրանք աչքերը բարձրացրին եւ Հիսուսից բացի ոչ ոքի չտեսան:

Հայ եկեղեցին Քրիստոսի պայծառակերպությունը տոնում է Զատիկից 98 օր հետո, հունիսի 28-ից մինչեւ օգոստոսի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում: Հայաստանյայց եկեղեցին դա կոչում է նաեւ Այլակերպության տոն կամ Վարդավառ: Վարդավառը հին հայկական տոնի անվանումն է, որից պահպանվել է նաեւ միմյանց վրա ջուր ցողելու սովորույթը: Հնում դույլերով ու թասերով ջուր էին դնում գիշերը, լուսնի լույսի տակ ու հաջորդ օրը՝ կեսօրին պարտադիր ցողում իրար վրա՝ որպես ջրով օրհնվելու ու մաքրվելու կարգ...

Պայծառակերպության տոնին հաջորդող երկուշաբթի օրը մեռելոց է:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱՆՎԱՐՅԱՆ

Տրանսպորտի եւ երթեւեկի չլուծված խնդիրները բազմապատկում են տրանսպորտային արտանետումները

Խնդիրը լրջությամբ չի ընկալվում, չեն հետազոտվում ամենավտանգավոր՝ կապարի արտանետումները

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Ամռանը Երեւանից փախչելը ոչ միայն նշանակում է ինչ-որ ժամանակով հոգնածությունը թոթափելու հնարավորություն: Տրանսպորտից, աղմուկից ու փոշուց չաղարտված գյուղը ազդեցություն կունենա ողջ տարին թույն ու փոշի շնչած մեր թոքերի համար: Քաղաքաբնակներս միայն մակերեսային պատկերացումներ ունենք եւ միայն ենթադրություններ անելու ազատություն, թե ինչ ենք շնչում, ինչպես է այն ներգործում եւ ներգործել մեզ վրա: Հանրապետության բնակավայրերի օդային ավազանի հետազոտության միջոցներն այսօր խիստ նվազ են ու կասկածելի, եւ լիարժեք տվյալներ անգամ մոնիտորինգի կենտրոնը չունի: Երեւանում անհրաժեշտ 10-ի փոխարեն գործում է օդի մոնիտորինգային համակարգի ընդամենը 3 դիտակայան, Գյումրիում 3-ի փոխարեն՝ 1-ը, պակասել է նմուշառումների եւ ուսումնասիրվող միացությունների թիվը: Դիտակայանները հիմնավոր վերազինումների կարիք ունեն եւ լիովին քայքայված են: Գործիքային եւ լաբորատոր ապահովվածության մակարդակի մասին ավելորդ է խոսել: Բնականաբար, նման պայմաններում հնարավոր չէ հավաստի մոնիտորինգային տվյալներ ունենալ:

Տես էջ 3

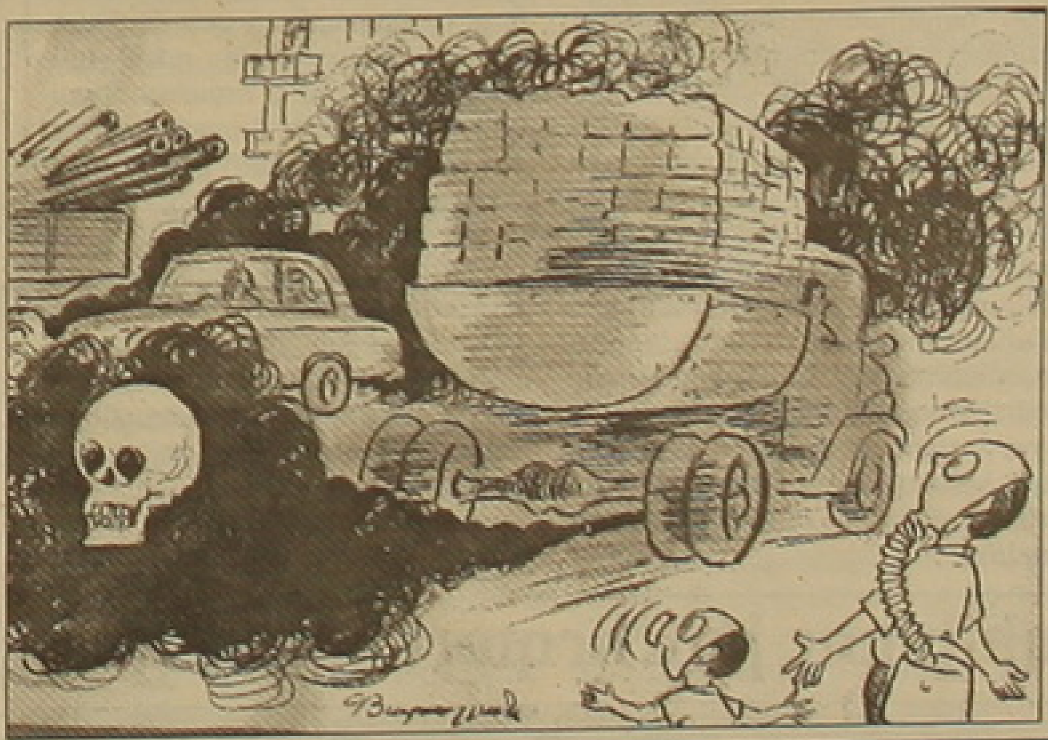

Սաակաշվիլու ընտանիքում կծնվի երկրորդ զավակը

Վրաստանի նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլու կնոջ Վրաստանում չլինելու մասին լուրերը երեկ հաստատվել են, սակայն հերքվել է ամուսնալուծության վարկածը: Նախագահի մամլո խոսնակի հաղորդմամբ, Սանդրա Ռուլոֆսը Նիդեռլանդներ է մեկնել բժշկական հետազոտման: Նա հղի է եւ իրենց երկրորդ զավակին լույս աշխարհ կբերի Ծննդյան տոներին:

Կողոպտվել է Ստամբուլի սուլթանական Թոփքափի պալատը

«Ռեգնում» գործակալության հաղորդմամբ, կողոպտվել է Թուրքիայի ամենից խիստ հսկվող պատմական հուշարձանը՝ աշխարհում հայտնի սուլթանական Թոփքափի պալատը: Ցուցասրահից անհետացել են օսմանյան շրջանի 9 մասունքներ: Թանգարանի այն հատվածը, որտեղ դրանք ցուցադրվել են, չեն եղել ազդանշանային եւ նկարահանող սարքավորումներ: Հետաքննողները համոզված են, որ կողոպտիչը լավ տեղյակ է եղել թանգարանի հսկողության համակարգին: Նրանց ենթադրությամբ, կամ վերջինս նախկինում եղել է թանգարանի աշխատակից, կամ նրա հետ գործակցել է թանգարանի աշխատակազմի անդամներից մեկը:

Թուրք-քրդական բախումներ Բինգյոլում

Կոպենհագենից Ռոյ TV հեռուստաընկերությունը, հիմնվելով քրդական HPG կապի եւ լրատվության կենտրոնի հաղորդումների վրա տեղեկացնում է, որ Թուրքիայի հարավարեւելյան՝ Բինգյոլի շրջանի 6 տարբեր վայրերում (Ռեյիթեփե, Բեսլեր, Գյոլ, Կուրտուլուշ եւ այլն) 5 հազար թուրք զինվորների քրդերի դեմ ծավալած գործողությունների հետեւանքով սպանվել են 22 թուրք եւ 4 քուրդ զինվորներ:

ՎԹԱՐ ՊՌՈՇՅԱՆ ՓՈՂՈՑՈՒՄ

Կրկնակի պատահար՝ մտահոգիչ եզրահանգումներով

Երեկ՝ ժամը 18-ի սահմաններում Պռոշյան փողոցի «Դվին» հյուրանոցին հարող ճանապարհի երթեւեկությունը անանցանելի դարձավ. իրար էին բախվել շտապօգնության եւ «Երազ» ավտոմեքենաներ: Առաջինը տեղափոխում էր ձեռքի զարկերակը կտրած հիվանդի, երկրորդը՝ կահույք: Բախման հետեւանքով ծանր մարմնական վնասվածքներ էին ստացել ոչ միայն վարորդները, այլեւ հիվանդին տեղափոխող բժշկուհին եւ «Երազ» ավտոմեքենայի մեկ ուղեւոր:

Պատահարից մոտ 20 րոպե անց դեպքի վայր եկան Երեւանի ՊԱՏ բաժնի հերթապահն ու քննիչը: Նրանք զրուցեցին պատահարի ենթարկված միակ վկայի՝ «Երազի» վարորդ Գ. Պետրոսյանի հետ, որն ամբողջությամբ արնաշաղախ էր ճակատին ստացած ուժեղ հարվածից: Նա հիվանդանոց մեկնեց քննիչին ցուցմունք տալուց հետո միայն: Գ. Պետրոսյանը ստացել էր նաեւ ոտքի վնասվածք: Մնացյալ տուժած ուղեւորներին տեղափոխել էր արագ տեղ հասած շտապօգնության երկրորդ մեքենան:

Ականատեսների վկայությամբ, «Դվին» հյուրանոցի կողքով դեպի Պռոշյան փողոց թեքվող շտապօգնության մեքենան ձայնային ազդանշանը միացրած փորձում էր արագ տեղ հասցնել արնաքամ հիվանդին: Սակայն Պռոշյան փողոցով վեր բարձրացող «Երազ» մեքենայի վարորդը չի հասցրել ճանապարհ տալ նրան եւ մեքենան փորձել է թեքել, սակայն ուշ է եղել: Փաստորեն ուժեղ հարվածը լրջորեն վնասել է երկու մեքենաներին էլ: Ըստ շտապօգնության կենտրոնական ենթակայանի վարիչ Ն. Սարգսյանի, ուժեղ հարվածը ցնցի է ենթարկել բոլոր տուժածներին, վնասել է շտապօգնության բժշկուհուն (նրա թեւին կարեր են դրվել) եւ վարորդին (վնասվել էր գլուխը): «Երազում» գտնվող 21-ամյա երիտասարդը տեղափոխվել է հիվանդանոց, որտեղ նրան մանրամասն հետազոտության էին ենթարկում: Չեն տուժել միայն շտապօգնության մեքենայում գտնվող հիվանդն ու բուժքույրը:

Նմանատիպ պատահարները մեր քաղաքում հաճախակի են գրանցվում՝ մեկ վերապահությամբ: Այս անգամ վթարի է ենթարկվել շտապօգնության մեքենան, որը տեղափոխում էր հիվանդի: Կարելի է եզրակացնել, թե որքան պատասխանատու է շտապօգնության մեքենայի վարորդի դերը, որը պետք է ե՛ւ հմուտ վարորդ լինի, ե՛ւ գիտակցի, որ իր հապաղման ամեն վայրկյանը կարող է հիվանդի կյանքի գինն ունենալ:

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Հանդիսություն
Նվիրված
Վանի հերոսամարտի 90-ամյակին
Կազմակերպությամբ
Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության եւ Վան-Վասպուրականի հայրենակցական միության
Տեղի կունենա 2005 թ. հուլիսի 2-ին, ժամը 17.00-ին, Թեքեյան կենտրոնում:

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Երեւանի գլխավոր հատակագծը կհաստատվի տարվերջին եւ իսկույն կդառնա ձեւականորեն գոյություն ունեցող, որովհետեւ այն, ինչ նախատեսված էր կառուցել քաղաքի կենտրոնական որոշ հատվածներում, արդեն իսկ հնարավոր չէ քանդել հայտնի պատճառով՝ դրանք արդեն գրավված են: Հայաստանի ճարտարապետների միության նախագահ **Մկրտիչ Մինասյանը** գտնում է, որ թամանյանական Երեւանի խեղաթյուրումը կշարունակվի այնքան ժամանակ, քանի դեռ մեր երկրում չեն գործում քաղաքաշինական օրենքները:

Խորհրդային տարիներին քաղաքը խեղաթյուրվում էր վարչական մարմինների թույլտվությամբ, իսկ վերջին տարիներին եւ ներկայումս՝ տեղացի եւ օտար ներդնողների ցուցանիշ երեւակայությամբ: Հասարակությանը պատկանող այգիները մեր իշխանավորների թույլտվությամբ զավթվում են, կառուցվում ահռելի շինություններ, մարդկանց զրկելով խաղաղ հանգիստ վայելելու հաճույքից: «Երեւանն այսօր» թեման, կարելի է ասել, ամենաթեժ բանավեճ առաջացնողներից մեկն է, նույնիսկ քաղաքական թեմաներից ավելի, այդ պատճառով էլ Մամուլի ազգային ակումբ հրավիրված Մկրտիչ Մինասյանին ուղղված հարցերը չէին սպառվում:

Նրա գնահատմամբ, Երեւանն աշխարհի եզակի քաղաքներից մեկն է, որը մինչեւ 20-րդ դարի սկիզբը լինելով գյուղաքաղաք, ունեցել է գլխավոր հատակագիծ, ինչը բնորոշ է եղել սակավաթիվ գյուղաքաղաքների: Քաղաքի եզակիությունը հասկացած Թամանյանը պահպանեց 18-19-րդ դարի կառույցները՝ ստեղծելով ազգային արժեք ներկայացնող մայրաքաղաք: Նույնիսկ ծայրամասերում թամանյանական դպրոցի հետեւորդները կառուցեցին ավանդական ճարտարապետությամբ շենքեր՝ հետագայում թաղամասերը ներդաշնակ ոճով կառուցապատելու նպատակով: Սակայն թե՛ խորհրդային, թե՛ վերջին տարիներին թույլ տրվեցին խոշոր աղավաղումներ, եւ Թամանյանի հատակագիծը մնաց թերի:

Վերջին 1 տարում քաղաքում ինչ է փոխվել ճարտարապետների միության առաջարկով եւ բողոքով: «Շատ չնչին բաներ, օրինակ, բազմաթիվ խոսակցություններից հետո մաքրվեցին որոշ բենզալցակայաններ: Մենք մի տեսակ անօդ տարածության մեջ ենք, չկան նախկին հենարանները: Միշտ էլ որեւէ բանտարկու կառուցապատող կամ պատվիրատու ճարտարապետ կարող է հայտարարել, որ եղած ճարտարապետական նորմատիվները խորհրդային են, հնացած, եւ պահանջել նորը: Սակայն նորը շատ դժվար է ստեղծել, դրա համար մեծ բազա է հարկավոր», ավելացրեց նա:

ԱՊԵԿՏՈՒՐ ՃՒՇԵՐ

Թամանյանական Երեւանի աղավաղումը դեռ երկար կշարունակվի

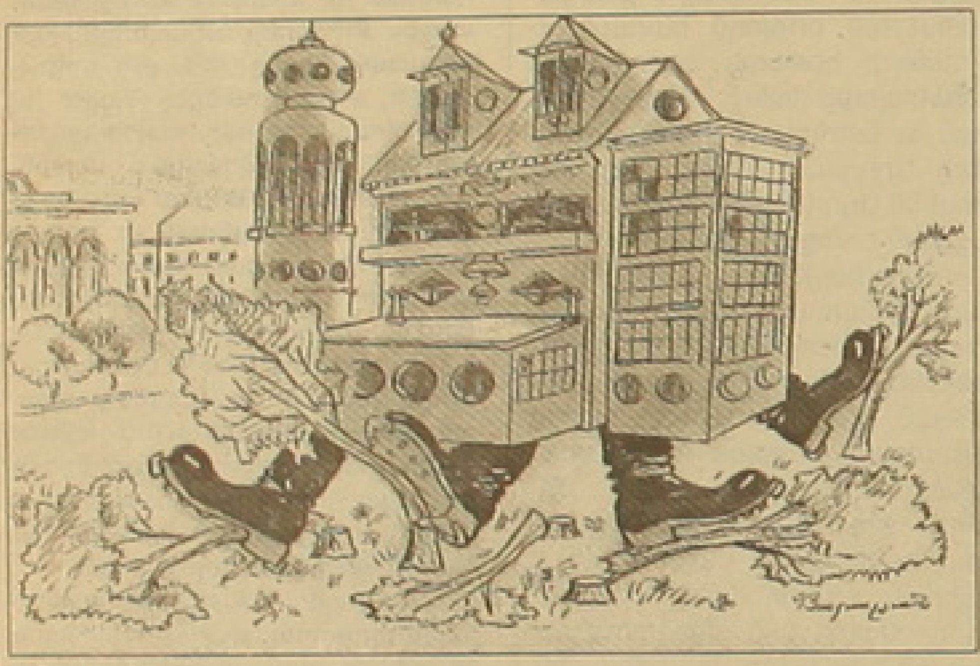

Քաղաքի կառուցապատման վերաբերյալ միության առաջարկներն ու դիտողություններն ընդհանուր առմամբ հիվանդագին են ընկալվում, չկա առողջ մթնոլորտ: Հյուսիսային պողոտայում թույլ տված կարմիր գծի եւ շենքի բարձրության սխալների վերաբերյալ միության դիտողությունն առ այսօր անտեսվել է: Տերյան փողոցի կողմից կառուցվող շենքն արդեն կիսով չափ ներխուժել է փողոց, ինչի մասին Մինասյանը բազմիցս հայտնել է նախագծի հեղինակին, գլխավոր ճարտարապետին: Նրանք, իհարկե, խոստացել են այդ հատվածը հանել, բայց .... առ այսօր ոչինչ չեն արել: Օրենքների անկատարությունն ու սեփականացրած հողակտորի ամեն մի սմ-ի համար հոգի տվող կառուցապատողների մոլությունը հանգեցրել են այս վիճակին:

«Ազգի» հարցին՝ «Նախատեսո՞ւմ է միությունը ստեղծել այնպիսի հայեցակարգ, որը թույլ կտա արգելել ավանդական ճարտարապետությունից զերծ նախագծերի հաստատումը», պրն Մինասյանը պատասխանեց, որ նախկինում կար նախագծային առաջադրանք, որում անպայման նշվում էր շրջակա միջավայրի եւ շենքերի ճարտարապետությունը, նույնիսկ քարի գույնը հաշվի առնելու պահանջները: Ոչ մեկն իրավունք չուներ վարդագույն տուֆի կողքին կառուցելու դեղին կամ կանաչ շենք: Այսօր դրա պատասխանատուն քաղաքի գլխավոր ճարտարապետն է, որը փաստացի ի զորու չէ այդ գործառույթն իրականացնելու: Մեզանում այդ հարցը լուծվում է քաղաքապետին կամ գլխավոր ճարտարապետին փոխելով:

Նախկինում ճարտարապետների միությունն ուներ որոշակի լծակներ, իշխանավորների որոշմամբ յուրաքանչյուր մեծ ծրագիր քննարկման էր դրվում միությունում, այլապես չէր հաստատվում: «Այլ հարց է, որ դա երբեմն ձեւական բնույթ էր կրում, բայց զգոն վիճակում էր պահում նախագիծ ներկայացնող ճարտարապետներին: Այսօր որեւէ մեկը չի պարտադրում հասարակական քննարկում անցկացնել, մինչդեռ քաղաքաշինության օրենքով քաղաքի համար կարեւոր ոչ մի ծրագիր կամ նախագիծ չպետք է հաստատվի առանց հասարակական քննարկումների: Քաղաքապետարանի հետ արդեն ունենք համագործակցության ծրագիր, որով այսուհետեւ յուրաքանչյուր մեծ ծրագիր պետք է քննարկվի մեր միությունում: Մեր մասնագիտական եզրակացություններով մենք հասարակությանը պետք է օգնենք ճիշտ կողմնորոշվելու, որպեսզի արագ տարածվող կարծիքները սխալ հետեւությունների չհանգեցնեն», ասաց Մինասյանը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Արցախի նոր խորհրդարանը մեկնարկեց

Երեկ ԼՂՀ նոր խորհրդարանը գումարեց իր անդրանիկ նիստը: Ինչպես եւ կանխատեսվում էր, ԱԺ նախագահ ընտրվեց ԱԺԿ ղեկավար Աշոտ Ղուլյանը: Ընդդիմության որոշ պատգամավորներ ոչ ընդդիմադիր դաշտից նույնիսկ տարակուսում էին, թե ինչու խորհրդարանի նախագահի ընտրությունը մեկ թեկնածուով եղավ, անկախ այն բանից, որ Աշոտ Ղուլյանը 33 պատգամավորների մեջ ամենահարմար թեկնածուն էր համարվում: Սա կարելի է վատ ազդակ համարել այն առումով, որ հետագայում բոլոր քվեարկությունները կարող են նույն այս իներտ հունով ընթանալ, ինչը խորհրդարանի պառագայում անցանկալի է:

Առաջին իսկ նիստում ընդգծվեց ընդդիմադիր ուժի բացակայությունը: «ՀՅԴ-Շարժում-88» դաշինքի եռյակն իր անհամաձայնությունը դրսեւորեց միայն ԱԺ նախագահի, փոխնախագահի ու մշտական գործող հանձնաժողովների նախագահների ընտրության ժամանակ քվեաթերթիկները համապատասխան նշումով անվավեր դարձնելով: Քվեաթերթիկներում նշում չկար ձեռնպահության մասին, որը, դաշինքի ներկայացուցիչ Արմեն Սարգսյանի կարծիքով, պատգամավորի ազատ կամքը սահմանափակող միջոց է:

Եթե ԱԺ նախագահին, ի բացառյալ միստոմնավոր արված անվավերները, կողմ քվեարկեցին միաձայն, ապա փոխնախագահին՝ «Ազատ հայրենիքի» ներկայացուցիչ Ռուդիկ Հյուսնունցին, մեկ հոգի դեմ քվեարկեց: Համարյա նույն դիրքորոշումներով կայացավ նաեւ հանձնաժողովների նախագահների ընտրությունը: ԱԺԿ-ին բաժին հասավ 4 հանձնաժողով, «ԱՀ»-ին՝ երկու:

Արտաքին հարաբերությունների եւ տեսահրավական հարցերի հանձնաժողովները ղեկավարելու են, համապատասխանաբար, Վահրամ Աթանեսյանը եւ Յուրի Հայրապետյանը, որոնք նախորդ գումարման խորհրդարանում դարձյալ նշված հանձնաժողովների նախագահներն էին: Մյուսները նոր են, թեպետ նրանցից մեկը՝ Ռուդոլֆ Մարտիրոսյանը, երկրորդ գումարման խորհրդարանում մի որոշակի ժամանակ եղել է պաշտպանության եւ անվտանգության հարցերով հանձնաժողովի նախագահ: Դաշինքը, բնականաբար, բաժին չուներ այս մասնաբաժիններից, սակայն երեք հանձնաժողովներում նրանք եւս ընտրվեցին:

Օրակարգային վերջին հարցը վերաբերում էր կառավարության գործունեության ծրագրին ու վստահություն հայտնելուն: Այս հարցը հետաձգվեց մինչեւ օգոստոսի 1-ը, քանի որ ըստ կանոնակարգի կառավարությունը իր հետագա գործունեության ծրագիրը պետք է ներկայացնի մեկ ամսվա ընթացքում:

Ձեւավորվեցին նաեւ խորհրդարանական խմբակցությունները, ԱԺԿ-ի անդամներից կազմված «Ժողովրդավարություն» խմբակցությունը կունենա առայժմ 16, «Հայրենիքը»՝ 12 անդամ:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ, Ստեփանակերտ

ԳՐԱՎՅԱԼ ԿԻՊՐՈՍ

Երբեմնի հռչակավոր վանքի անմխիթար ավերակները

Մոտ 1000 թ. կառուցված Սբ. Մակարը հայերը ձեռք են բերում 15-րդ դարում

Լրագրողների Քաթիա Քրիստոդուլուն կիպրական «Սանդեյ Մեյլ» թերթի հունիսի 12-ի համարում գրում է. «Իր փառքի գագաթնակետին դեպի Երուսաղեմ ուխտագնացության վայր էր, մի հռչակավոր վանք՝ հարուստ ձեռագրերի պահեստով արխիվով: Այսօր քամին է փչում նրա փլվող ավերակների միջով, որոնք լցված ու թալանված հանգչում են Պենդադակտիլոսի լանջերին:

Սուրբ Մակար (Սուրբ Մակարիոս) վանքը կամ «Հայկական վանքը» գտնվում է Հալեւկա շրջանում, գրավյալ Կիրենիա լեռնաշղթայի հյուսիսային լանջերին՝ ծովի մակերեսից 510 մ բարձրության վրա, խոր կիրճի եզրին: Տեսարանն ուղղակի ցնցող է:

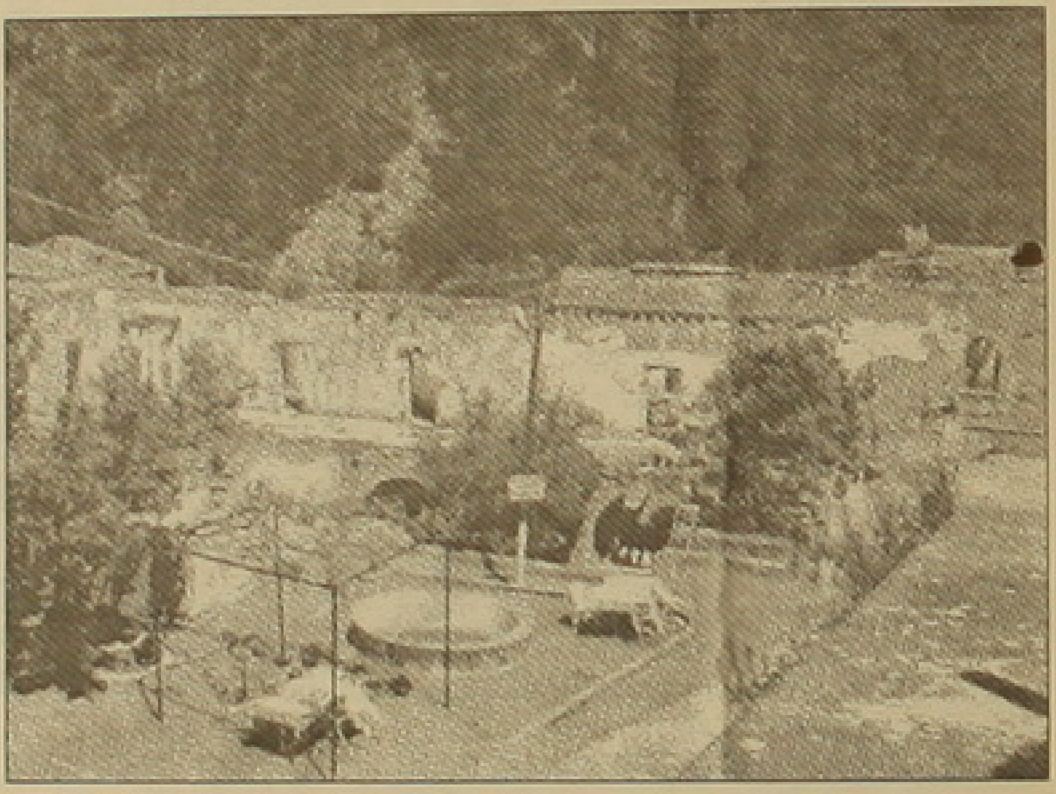

Ենթադրվում է, որ վանքը կառուցվել է մեր թվարկության 1000 թ. ղպտիների կողմից եւ նվիրված է եղել եգիպտացի ճգնավոր Սուրբ Մակարիոս Ալեքսանդրացուն (մ. թ. 309-404), որին նվիրված մեկ ուրիշ վանք դեռեւս կանգուն է Եգիպտոսում: Ըստ հին արձանագրությունների, հայերը ձեռք են բերել այդ վանքը 15-րդ դարում: Մինչեւ 1974 թ. թուրքական ներխուժումը հայերը դեպի Երուսաղեմ ուխտագնացության ճանապարհին կանգ են առել այնտեղ աղոթելու: 1974-ին, թուրքական ներխուժման հետեւանքով ամբողջովին քանդվել է եւ թալանվել: Այժմ ամայացված է ու անուշադրության մատնված:

Հայկական եկեղեցին արեւելքի ամենահին եկեղեցիներից է, հիմնված Թադեոս եւ Բարդուղիմեոս առաքյալների կողմից: Պատմաբանների հավաստմամբ, հայերը Կիպրոսում հաստատվել են մ. թ. 578-ին: Վանքի իրավական փաստաթղթերը, որոնք հավանաբար դեռեւս պահպանված են, պատրաստել են երեք օսմանցիները 1642-ին: Հետագայում վերանայվել է 1701-ին: Դրանցում հաստատվում է այն փաստը, որ վանքը պատկանում է Հայ եկեղեցու սեփականությունն է:

Անցյալում վանականներ են ապրել այնտեղ կրոնական խստագույն ռեժիմի ներքո: Նրանց քարանձավանման խուցերը գլխավոր շենքի կողքին դեռեւս նշմարելի են: Վանքի նոր շենքը կառուցվել է 1814-ին:

Սուրբ Մակարում պահվում է պատմական, կրոնական եւ ազգային արժեք ներկայացնող հարուստ ձեռագրերի հազվագյուտ մի հավաքածու, որի ամենահին նմուշը թվարկված է 1202, իսկ ամենաարժեքավորը՝ նկարազարդված Ավետարանը, 1293: Հավաքածուի 56 կտոր փրկվել է թուրքական ներխուժման հետեւանքով ծավալված թալանից, պարզ այն պատճառով, որ այդ ժամանակ գտնվել է Լիբանանում: Այսօր էլ դրանք Լիբանանում են՝ Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության թանգարանում: Մինչեւ 1974 թ. կյանքը եռում էր վանքում: Մայիսի առաջին կիրակին կղզու գրեթե ամբողջ հայ համայնքն էր հավաքվում այնտեղ մասնակցելու ավանդական հարիսայի պատրաստման տոնախմբությանը: Մյուս մեծ իրադարձությունը տեղի էր ունենում դեկտեմբերին Սրբի անվան հիշատակի օրը:

1974-ից այս կողմ համատարած լռություն է տիրում տեղանքում: Այդ լռությունը խախտվեց 1999-ին, երբ կիպրոսցի թուրքերը հայտարարեցին, որ որոշել են վանքը հյուրանոց դարձնել: Մեծ աղմուկ բարձրացավ, եւ այդ ծրագիրը խափանվեց շնորհիվ եվրախորհրդի միջամտության: Գործարար Դերվիշ Սոնմեզլերի հետ կնքած վարձակալական պայմանագիրը չեղյալ հայտարարվեց:

Այդուհանդերձ, վերջերս կատարած մեր այցելության ընթացքում նկատեցինք տոհմակ պլաստմասայե սեղաններ եւ աթոռներ, որոնք հուշում էին, որ տեղանքը օգտագործվում է առեւտրական նպատակներով: Վանքի շրջակայքում օգտագործվում է մի ճամբար՝ վրանների տակ «կեմպինգի» ավան»:

Պատրաստեց

[illegible]

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ Ընթացիկ

ՀԿ-ները սկսել են, պետական մարմինները կշարունակե՞ն

Հրազդանի կիրճի մի հատված մաքրվեց

Համարյա ծառազուրկ Երեւանում բնակվողի համար իհարկե չեն դադարել գոյություն ունենալ Հրազդան գետը, նույնանուն կիրճը, բայց քչացել է այն երեւանցիների թիվը, ովքեր կիրճում իրենց զգում են բնության գրկում: Ախր կիրճը գնալով ավելի է նմանվում հարեւանի տնամերձի՝ օբյեկտների այդ տարածքի համար անբնական խտության, գետն էլ աղբանոցի՝ անպատասխանատվության պատճառով: Ութսուներկուամյա երեւանաբնակ Գեորգի Չեռնոմորյանը հիսուն տարվա վաղեմության իր սովորությունից չի հրաժարվում. «Հրազդան գետում լողալը իմ հանգստի ձեւերից է: Առաջ մաքուր էր ու ստիպված չէինք լինում քիչ թե շատ մաքուր հատված փնտրել: Շատերն էին գալիս էստեղ լողալու: Հիմա գետից բան չի մնացել՝ ով ինչպես կարող է աղտոտում է: Լավ կլիներ մաքրեին»:

Սակայն բնակչության մեծ մասն ուղղակի հակառակն է անում, իշխանություններն էլ միջոցների բացակայությունն են ընդգծում, երբ հարցը վերաբերում է կանաչ գոտու մաքրմանը: Այս հարցում ակնհայտ է հասարակական կազմակերպությունների աշխատանքը: Երեկ այն ներառել էր Հրազդանի կիրճում գետի ափամերձ մի հատվածը: «Հեյֆեր» միջազգային բարեգործական կազմակերպությունը նախաձեռնել էր տարածքի մաքրումը:

«Քաջ գիտակցում ենք, որ նման միջոցառումներն անգամ հաճախակի լինելու դեպքում խնդրի լուծում չեն: Մեր նպատակը հասարակության ուշադրությունը սեւեռելն է եւ քաղաքապետարանի հետ համագործակցությունը: Պատրաստ ենք այս տարածքում աղբամաններ տեղադրել, բայց դա անօգուտ կլիներ առանց պարբերական աղբահանության, որն արդեն մեր ապահովելիքը չէ: Դրա համար դիմել ենք քաղաքապետարանին: Կա համագործակցության խոստումը, հուսանք գործը կհաջողենք», հավաստիացրեց «Հեյֆերի» կովկասյան գրասենյակի հայաստանյան մասնաճյուղի ղեկավար Անահիտ Ղազանչյանը: Կազմակերպության եւ նրա գործընկեր կազմակերպությունների ներկայացուցիչները, որ եկել էին նաեւ Սպիտակից, երկու ժամում Հրազդանի ափամերձ 50 մետր տարածքից մի բեռնատար աղբ հավաքեցին. «Արդեն զարմանալ չենք կարողանում բնության հանդեպ նման անփույթ վերաբերմունքից, բայց չպիտի դադարենք դրա դեմ պայքարելուց: Այսպիսի ակցիաներից զատ դասընթացներ էլ ենք կազմակերպում շրջակա միջավայրի պահպանության կարեւորության գիտակցումը մարդկանց գործնական քայլերի վերածելու համար», ի թիվս մյուսների, փոքրիկ ձեռքին գետից զանազան աղբի կարծրացած հերթական կույտը հանելով փաստեց կազմակերպության ծրագրերի կոորդինատոր Վադիմ Ուզունյանը: Նշված հատվածի անմխիթար պատկերը աստիճանաբար վերացնելով՝ ակցիայի մասնակիցները ոչ միայն չէին հուսահատվում այն մտքից, որ գուցե երկու օր անց վիճակը նորից անմխիթար դառնա, այլեւ կատակում էին գետից դուրս բերվող զանազան շշերի հայկական արտադրանք լինելու, կրակայրիչների մեծաքանակության, ներքնազգեստների բազմազանության, մթերքի ամենատարբեր փաթեթավորման... առնչությամբ: Եվ մինչ քաղաքապետարանի տրամադրած աղբատար մեքենան էր բարձվում գետն ապականած մեծաքանակ աղբը, անցորդներն անթաքույց զարմանք էին արտահայտում: Իսկ ակցիայի ամենակրտսեր մասնակիցը՝ 9-ամյա Գոռ Սարգսյանն իր բաժին գործը կատարած ու տարիքին հատուկ անկեղծությամբ ասաց. «Տեսա՞ք, ծառերին ցուցանակներ փակցրեցինք: Երեւի կկարդան ու մաքուր կպահեն գետը, տարածքը: Համ էլ իրենցից հետո աղբը կհավաքեն»:

ՆՈՒՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԻՄ ՔԱՂԱՔԸ

Լինե՞լ, թե՞...

Պահպանելով գրողական էթիկայի բոլոր սահմանները, «Գրական թերթի» հունիսի 3-ի «Չեմ ուզում հեգել՝ «Ոստա՛յն Երեւան» վերտառությամբ հրապարակման մեջ՝ հայիս ու Երեւանցու համար օրախնդիր հարցերի լայնագիծ համապատկերում արդեն ակնարկել եմ Երեւանի կենտրոնում ու հատկապես Բուզանդի փողոցում առկա իրավիճակի մասին՝ տեղ թողնելով հետագա բաց խոսակցության համար...

Խոսակցությունը մասամբ կայացավ «Հայկական ժամանակ»-ի հունիսի 7-ի «Ոստա՞ն, թե՞ ոստայն» հրապարակման մեջ: Ինչո՞ւ մասամբ՝ որովհետեւ հոդվածից դուրս թողնված էական հատվածների մեջ մնաց կարեւորագույնը, ինչի մասին կուզեմ առանձնահատուկ շեշտով խոսել, բայց նախ համադրե՛ք տասն օրվա տարբերությամբ՝ ֆոտոլրագրող Հայկ Բիանջյանի արած լուսանկարները եւ համոզվեք, որ «պահպանվում է պետության կողմից» ցուցանակը (արդեն որպես տապանագիր) կրող շենքերի՝ առանց համարակալման բարբարոսաբար քանդելու ընթացքը շարունակվում է: Ձեւը կորչում է բովանդակության հետ... Երեւանցին որպես տեսակ, էլ չեմ ասում «հի՛ն երեւանցին», կորսվում-գրիվ է գալիս, մինչդեռ քաղաքի դիմագիծը նաեւ տեղի բնակչությունն է:

Հո չե՞նք մտնելու «Կարմիր գիրք»...

Էթնիկ-աշխարհագրական միջավայրի դոմինանտ, քաղաքի կոլորիտի համն ու հոտը կրող բնակչությունն, իբրեւ «վերջին մոհիկաններ»՝ վերջին շերտերից է քաղաքում (չհաշված Կոնդն ու դեռեւս չիրացված փողոցները), իսկ կենտրոնի նորակառույցները դատարկ են... Մեռած հոգիների եւ ուրվականների աչքը լույս... Ոտնահարված իրավունքներով իրենց տներից օտարված՝ այլեւս անտուն ու առանց քաղաքային գրանցման՝ քաղաքի հնաբնակների նախկին տների տեղերում շուտով «էլիտար» շենքեր կխոյանան - էլիտա՛ր բնակչության համար... Երեւանի դեմքը՝ պլաստիկ վիրահատության ենթարկվող հարազատիդ դեմքի նման՝ իբր «գեղեցկացած», վերջնականապես օտարանում է: Սա տեսակի պահպանման խնդիր է, որ հրատապ միջամտության կարիքն ունի՝ թե՛ պետության, թե՛ ժողովրդի եւ թե՛ հատկապես մտավորականության կողմից...

Ինչ անել՝ ապավինե՞լ արդարությանն ու բախտին, թե՞...«զենք վերցնել՝ ցավ ու վշտերի մի ծովի ընդդեմ...»: Կասեք՝ հանգի՛ստ թող Դանիո իշխան Համլետին, բայց հավատացե՛ք, սա հատկապե՛ս «լինե՞լ, թե՞ չլինելու» հարց է...

ԳՈՀԱՐ ԱԼԱՍՅԱՆ
Բանաստեղծուհի

Հ.Գ. - Ես իմ քաղաքի մշտական սիրահարն եմ եւ իմ մեջ փայփայում եմ «ՈՍՏԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ» անխաթարելի կերպարը...

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Հայրասպանը դանակահարեց եւս մեկին ու ինքնասպան եղավ խցում

Հունիսի 29-ին ոստիկանության Վանաձորի բաժին շտապօգնությունից հաղորդվել է, որ Գր. Լուսավորչի փողոցի 6-րդ շենքի 7-րդ բնակարանում սպանվել է 1938 թ. ծնված Նորայր Ղազախեցյանը: Դեպքի վայրում պարզվել է, որ վերջինիս մահը վրա է հասել նույն օրը՝ կրծքավանդակի եւ պարանոցի մասերում սուր-կտրող գործիքից ստացած վնասվածքներից: Պարզվել է, որ նույն օրը տանը Նորայր Ղազախեցյանին դանակահարելով սպանել է որդին՝ 1965 թ. ծնված Լեւոն Ղազախեցյանը, որից հետո Մ. Խորենացու փողոցի 2/1 շենքի բնակարաններից մեկում դանակահարել է Գայանե Պ.-ին, որին տեղափոխել են հիվանդանոց: Լեւոն Ղազախեցյանը ձերբակալված է: Հունիսի 30-ին Լ. Ղազախեցյանը ոստիկանության Վանաձորի բաժնի ՁՊՎ խցում ինքնասպան է եղել՝ անդրավարտիքով պատուհանի վանդակաճաղից կախվելով: Քննությունը վարում է Լոռու մարզի դատախազությունը:

Դանակահարություն

Հունիսի 29-ին ոստիկանության Աշտարակի բաժին է դիմել Գարեգին Գ.-ն եւ հայտնել, որ նույն օրը վիճաբանության ժամանակ 1973 թ. ծնված Հովհաննես Ա.-ն դանակով հարվածել է իր թիկունքին ու պատճառել մարմնական վնասվածք: Հովհաննես Ա.-ն բերման է ենթարկվել, կատարվում է հետաքննություն:

19-ամյա տղայի դիակը հանվեց լճակից

ԱԻՎ լրատվական կենտրոնից տեղեկացանք, որ հունիսի 29-ին, ժամը 16:40-ի սահմաններում «Էրեբունի» օդանավակայանի մոտակայքում գտնվող արհեստական լճակում խեղդվել է Արագածոտնի մարզի Ալագյազ գյուղի բնակիչ, 1986 թ. ծնված Սուրիկ Ալոյանը: 19:10-ին դեպքի վայրից ջրափրկարարները դիակը հանել են:

Հրդեհը տարածվել է 3 հարեւան տների տանիքներին

Հունիսի 29-ին, ժամը 23:50-ին հրդեհ է բռնկել Սարի թաղի 3-րդ փողոցի 8, 10, 12, 14 տների տանիքներին: Տուժածներ չկան: Այրվել են 340 քմ ընդհանուր մակերեսով տանիքներ: Դեպքի վայր են մեկնել 4 հրշեջ մեքենա, եւ հրդեհը մարվել է:

Հրդեհ կեսգիշերին

Հունիսի 30-ին, ժամը 01:45-ին հրդեհ է բռնկել Երեւանի Քանաքեռի Բանավան փողոցի 16 շենքում: Այրվել է 600 քմ մակերեսով տանիքը, տուժածներ չկան: Հրդեհը մարվել է 05:30-ին: Դեպքի վայր են մեկնել 4 հրշեջ մեքենա՝ երկու ավտոսանդուղքով, կապի ու լուսավորության մեքենա:

Հրդեհ ավտոբուսում

Հունիսի 29-ին, ժամը 13.35-ին Ստեփանավանի կենտրոնական փողոցում այրվել է «ԿՎԶ» մակնիշի 368 LS37 պետհամարանիշով ավտոբուսի թափքը: Վարորդը տեղափոխվել է հիվանդանոց:

Մ. Մ.

Տրանսպորտի եւ երթեւեկի չլուծված խնդիրները բազմապատկում են տրանսպորտային արտանետումները

1-ին էջից

Տրանսպորտային արտանետումների հիմնական պատճառը հնամաշ մեքենաներն ու վատորակ բենզինն են, կանգառների սխալ տեղակայումները, լուսացույցների առատությունն ու անկանոն աշխատանքը:

Նախարարության մոնիտորինգի կենտրոնը վերջին անգամ Երեւանի օդային ավազանի հետազոտություններ կատարել է ապրիլին: Քաղաքի դիտակայաններից վերցված 3090 փորձանմուշներում որոշվել են փոշու, ծծմբի, ազոտի երկօքսիդների, գետնամերձ օզոնի, քլորպրենի, արոմատիկ ածխաջրածինների պարունակությունները: Ըստ կենտրոնի տվյալների, նշված նյութերից միջին ամսական թույլատրելի նորմաները գերազանցվել են փոշունը՝ 1,3, ծծմբի երկօքսիդինը՝ 2,6, ազոտի երկօքսիդինը՝ 2,8, օզոնինը՝ 1,7, բենզոլինը՝ 1,5 անգամ: Ազոտի երկօքսիդի միանվագ առավելագույն խտությունը թույլատրելի նորման գերազանցել է 3,8 անգամ: Սակայն այս բոլոր տվյալների մեջ որեւէ տեղեկություն չկա մթնոլորտում կապարի աղտոտվածության վերաբերյալ: Մի քանի տարի առաջ օդում կապարի պարունակության վերջին եւ միակ ուսումնասիրությունը կատարել է Էկոնոոսֆերային հետազոտությունների կենտրոնը: Ըստ այդմ, մայրաքաղաքի առանձին հատվածներում կապարի թույլատրելի սահմանային խտությունները գերազանցվում են 10, 20, 100 անգամ: Մայրաքաղաքի համեմատաբար մաքուր հատվածները Ավան-Առինջում են, Քանաքեռում, Դավիթաշենում, այսինքն տրանսպորտային գերբեռնվածությունից ազատ տարածքներում:

Պայթյունավտանգությունը կանխելու համար բենզինին սովորաբար ավելացվում են կապար եւ էթիլ: Ոլորտի պատասխանատուներից հավաստում են, թե Երեւան այլեւս չի մտնում կապարային բենզին, բայց վերահսկողության ու լաբորատոր մանրազնին հետազոտությունների բացակայության պայմաններում դժվար է հավատ ընծայել, մանավանդ որ նշված որակի բենզինն անհամեմատ էժան եւ շահութաբեր է ներկրողի համար: Դրա վկայությունը նաեւ կենտրոնի ուսումնասիրությունների արդյունքներն են:

Երեւանը մեր ազգային գենետիկական ֆոնդի զարգացման հիմնական օջախներից է, եւ հենց Երեւանի բնակլիմայական պայմաններն ամենանպաստավոր միջավայրն են թունավոր արտանետումների կուտակումների համար: Արարատյան գոգահովտում տեղավորված քաղաքը շրջապատված է լեռներով, որոնք պատնեշում են քամիների ներթափանցումը, եւ առավելապես աշնան ամիսներին օդերեւութաբանները նշում են անհողմ, քամու բացակայությամբ բազմաթիվ օրեր:

Փողոցային վաճառքով մեզ առաջարկվող սննդամթերքն օգտագործելը անթույլատրելի է դառնում այս առումով եւս: Կապարով եւ այլ նյութերով հագեցած փոշին հեշտությամբ վայրէջք է կատարում մթերքների տեսականու վրա: Ապացուցված է, որ քաղաքային միջավայրում, փողոցամերձ հատվածներում աճեցված բանջարեղենը, հատկապես լոլիկը, դյուրությամբ է կլանում փոշին:

Կապարն ախտահարում է արյունաստեղծ օրգանները, խաթարում հատկապես տղամարդու վերարտադրողական ֆունկցիան, նպաստում անպտղաբերությանն ու գենետիկ անոմալիաներին: Երեխաների արյան մեջ կապարի խտությունների բարձրացումը հանգեցնում է մտավոր շեղումների, տհասության եւ մինչեւ 7 ամսական երեխաների մահացության բարձր ցուցանիշների: Ոչ միայն կապարի, այլեւ թույլատրելի նորմաները գերազանցող մյուս նյութերի ազդեցությունն ուժեղանում է այլ գործոնների զուգակցությամբ եւս: Սթրեսները թուլացնում են իմունային համակարգը եւ ակտիվացնում կապարի ներգործությունը: Որ մեզանում տրանսպորտային արտանետումների խնդիրը չի գիտակցվում ու չի ընդունվում լրջությամբ, վկայում է թեկուզ այն հանգամանքը, որ մոնիտորինգային կենտրոնը կապարի ուսումնասիրության պատվեր չի ստացել ոչ այս, ոչ էլ անցած տարիներին:

Հնացած փոխադրամիջոցների, շինարարական եւ այլ բեռնատարների առկայության պայմաններում բենզինի ոչ լրիվ այրման հետեւանքով ավելի շատ է կապար ներթափանցում մթնոլորտ: Սպառնալիքի տակ են հատկապես տրանսպորտային փոխադրամիջոցներով գերբեռնված փողոցները: Օդային ավազանի աղտոտվածությունը կանխելու հարցում ցանկության դեպքում մեծ դեր կարող է խաղալ պետավտոտեսչությունը: Այն, ինչ կատարվում է Երեւանի շատ կանգառներում, իսկական մղձավանջ է հատկապես երթեւեկության պիկ ժամերին: Քաղաքի կենտրոնական հատվածներում անանցանելի հատվածները, խցանումները սովորական երեւույթ են: Խրոնիկական խցանումների պատճառով արտանետումների քանակը կրկնակի, եռակի մեծանում է:

Համենայն դեպս, Կիոտոյի արձանագրության շրջանակներում հանրապետությունում վերջին շրջանում կարծես թե սկսել են որոշակի ուշադրություն նվիրել տրանսպորտային արտանետումներին: Քաղաքապետարանի բնապահպանության վարչության պետ Ռոմիկ Կոսեմյանից տեղեկացանք, որ օրերս քաղաքապետարանը բնապահպանության նախարարության հետ կառավարության հաստատմանն է ներկայացրել մոտ 3 տասնյակ միջոցառումների ծրագիր, որոնց նպատակն այդ արտանետումների նվազեցման միջավայրի ստեղծումն է:

Էկոնոոսֆերային հետազոտությունների կենտրոնը Երեւանի օդային ավազանում կապարի պարունակության նոր ուսումնասիրություններ է ձեռնարկել, որոնք օրերս կավարտվեն: Դժվար թե դրանց արդյունքները նախորդից տարբերվեն, քանի որ հասարակական տրանսպորտի վիճակը, եթե ավելի չի վատացել, չի էլ բարելավվել: Արդյունքների մասին կտեղեկացնենք ավելի ուշ:

Հայ-անգլերեն համակարգչային թարգմանիչը արժանացել է պետական հոգածության

Հայաստանի պետական ճարտարագիտական համալսարանի «ԻՍՄԱ» ընկերության տնօրեն, համալսարանի կոմպյուտերային համակարգեր եւ ինֆորմատիկա բաժանմունքի պրոֆ. **Էդուարդ Մանուկյանի** մշակած հայ-անգլերեն թարգմանիչ համակարգչային ծրագիրը, որն անցած տարի հավանության արժանացավ «Բաց հասարակության ինստիտուտ» հասարակական կազմակերպության եւ «Եվրասիա» հիմնադրամի անցկացրած մրցույթում, մասնագետների գնահատմամբ, արդեն իսկ կատարում է բավականին գոհացնող թարգմանություն:

Անցած չորեքշաբթի վարչապետին կից գործող տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացմանն աջակցող խորհրդի նիստում քննարկվել է թարգմանչական համակարգի մշակման ներկայիս ընթացքը: Մանուկյանի ասելով, վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը չափազանց կարեւորել է ծրագիրը եւ աջակցություն հայտնել:

Ծրագրին տրված ֆինանսական աջակցությունն ավարտվել է այս տարվա հունվարին, դրանից հետո Մանուկյանն աշխատում է իր անձնական միջոցներով, սակայն, նրա համոզմամբ, ծրագիրը պետք է մնա ոչ թե որպես առանձին անհատի աշխատանք, այլ անհատույց փոխանցվի շահույթ չհետապնդող որեւէ կազմակերպության, որը եւ պատասխանատու կլինի դրա զարգացման եւ կիրառման համար: Մի քանի ամսից, հավանաբար սեպտեմբերին, ծրագիրը կներկայացվի հանրությանը, սակայն դրանով աշխատանքը չի ավարտվում: «Լեզվական միջավայրն անընդհատ փոփոխվում է ու պարտադրում շարունակաբար թարմացնել ու նորացնել ծրագիրը: Բարդ համակարգերը նման են կենդանի օրգանիզմի, պետք է անընդհատ զարգացման մեջ լինեն, հակառակ դեպքում կմահանան», ասում է Մանուկյանը:

Համակարգչային թարգմանիչը թույլ կտա հայացնել ինտերնետը, էլեկտրոնային փոստով հաղորդակցումները, հեշտացնել տեխնիկական եւ տեխնոլոգիական ինֆորմացիայի թարգմանությունը, գործարար մարդկանց անմիջական շփումները, ինչը կնպաստի մեր երկրի տնտեսական զարգացմանը:

Թարգմանիչների մշակումը համարվում է ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ամենաբարդ խնդիրներից մեկը, որը պահանջում է լուրջ գիտական հետազոտություններ: Ուրկյալ համակարգչային թարգմանիչներ ստեղծվել են միայն մի քանի լեզուներով, դրանց մշակման համար պետությունները ծախսում են տասնյակ միլիոնավոր դոլարներ, իսկ պրակտիկ համակարգերի մշակմամբ զբաղվում են առեւտրային ֆիրմաները: Հայաստանի պայմաններում այդ 2 բաղադրիչները բացակայում են: Գործնականորեն անհնար է թարգմանիչներ ստեղծել առեւտրային նպատակներով, որովհետեւ ծրագրային փաթեթների շուկան բավականին փոքր է եւ անպաշտպան անօրինական պատճենումներից: Հենց այդ պատճառով Մանուկյանը թարգմանչական համակարգի շահագործումն ու զարգացումը չի պատկերացնում առանց պետական հոգածության եւ առաջարկում է հիմնել շահույթ չհետապնդող կազմակերպություն (հայերեն մեքենայական թարգմանության կենտրոն կամ հիմնադրամ), որը պետք է ապահովի համակարգի բառարանների անընդհատ հարստացումն ու թարմացումը, ինչպես նաեւ աջակցի ճարտարագիտական համալսարանում գործող մեքենայական թարգմանության պրոբլեմային լաբորատորիային, որը ներկայումս ունի ընդամենը 5 հաստիք՝ 16 հազար դրամ աշխատավարձով: Ծրագրի հետագա զարգացման համար մասնագետներ պատրաստելու նպատակով համալսարանում մտցնել դասընթաց՝ արհեստական բանականության համակարգեր եւ կիրառական լեզվաբանություն մասնագիտացմամբ:

«Եթե ռուսերենը 1960-ական թվականներից Հայաստանում գերիշխող դարձավ 25 տարվա ընթացքում, ապա, ըստ սոցիոլոգիական կանխատեսումների, անգլերենի ներկայիս ներխուժումը կընթանա 3-5 անգամ ավելի արագ: Հայախոս շերտի նոսրացումը, օտար մշակույթների եւ բարքերի ներխուժումը մեր կենցաղ սպառնում են հազարամյակներ գոյատեւած հայոց լեզվին, որը կարող ենք կարճ ժամանակում կորցնել, եթե չունենանք անհրաժեշտ զգոնությունը: Այդ պատճառով հայերենի պահպանումն ու խնամքը պետք է դառնա մեր ազգի եւ պետության ամենահրատապ խնդիրներից մեկը», ասում է պրոֆ. Մանուկյանը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Բարձր տեխնոլոգիաների բնագավառի մրցանակ հայազգի գիտնականին

Ինչպես տեղեկացանք «Վիրաժ լոջիկ» ընկերության Երեւանի մասնաճյուղից, «Վիրաժ լոջիկ» ընկերության գլխավոր գիտնական Երվանդ Զորյանն այս տարվա հունիսին արժանացել է Կալիֆոռնիայում բարձր տեխնոլոգիաների եւ թվային համակարգերի բնագավառում շնորհվող ամենամյա մրցանակին՝ «Առաջնորդության առաջատար» կոչմանը: Մրցանակը շնորհում է էլեկտրոնային ճարտարագետների հաստատությունը:

Ըստ այդ հաստատության, դոկտոր Զորյանին այս բարձրագույն պարգեւը շնորհվել է «հաշվի առնելով նրա հսկայական ներդրումը հիշողական սարքերի (memory chip), «Համակարգ բյուրեղի վրա» նախագծերի մշակման եւ արտադրության ոլորտում: Երվանդ Զորյանի առաջարկած տեխնիկական լուծումները հիմնված են համապարփակ-բազմակողմանի ինքնահսկման վրա, ինչը թույլ է տալիս էապես բարձրացնել թվային համակարգերի որակն ու հուսալիությունը:

Ինչպես տեղեկանում ենք հաղորդագրությունից, Երվանդ Զորյանը «Վիրաժ լոջիկի» գլխավոր գիտնականն է 2000 թվականից: Նա ՀՀ ԳԱԱ պատվավոր դոկտոր է, ավելի քան 300 գիտական հոդվածների եւ չորս գրքերի հեղինակ, տնօրինում է ամերիկյան 12 պատենտ, բարձր տեխնոլոգիաների ոլորտում աշխատող մի շարք հեղինակավոր ընկերությունների եւ միությունների տնօրենների խորհուրդների անդամ է:

Հայ գիտնականի հաջողությանն անդրադարձել է նաեւ հեղինակավոր EETimes ամսագիրը: EETimes-ը հատուկ ընդգծում է, որ Երվանդ Զորյանը ՀՀ ԳԱԱ պատվավոր դոկտոր է: Այս ամսագիրը դեռեւս 2003 թ Երվանդ Զորյանի մասին գրել է. «Նա մեկն է այն 13 անձանցից, ով ազդել է տեխնոլոգիաների զարգացման վրա եւ գերազանցել այն սահմանը, որ գծվել էր տրանզիստորի գյուտով, ավելի քան 50 տարի առաջ»:

Նշվում է նաեւ, որ «Վիրաժ լոջիկ» ընկերությունը ստեղծվել է 1996 թվականին ԱՄՆ-ում եւ կարճ ժամանակ անց դարձել բարձր տեխնոլոգիաների, հիշող սարքերի, մտավոր սեփականության արտադրության շուկայի առաջատար: 1999 թվականին հիմնվել է ընկերության Երեւանի մասնաճյուղը: Ընկերությունը ներկայացուցչություններ ունի աշխարհի յոթ երկրների 12 քաղաքներում, իսկ 2001, 2002, 2003 թվականներին «Վիրաժ լոջիկը» ճանաչվել է ԱՄՆ Սիլիկոնային հովտի 50 ամենաարագ զարգացող ընկերություններից մեկը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայաստանի Հանրապետությունում դրամական (փողային) փոխանցումների բնագավառում Կենտրոնական բանկի քաղաքականության վերաբերյալ

ՀՀ տնտեսության ինտեգրումը համաշխարհային տնտեսությանը եւ մասնավոր դրամական փոխանցումների տարեցտարի աճող ծավալները առաջ են քաշում նոր մարտահրավերներ: Դրանք են.

- Մասնավոր եւ պետական հատվածների համագործակցության ներքո դրամական փոխանցումների բոլոր հնարավոր ինստիտուտների եւ գործիքների համաչափ զարգացումը:
- Դրամական փոխանցումների համակարգերի հասանելիության ապահովումը հասարակության լայն խավերին եւ այդ համակարգերի անվտանգ ու անխափան աշխատանքի երաշխիքների ստեղծումը:
- Դրամական փոխանցումների բնագավառում որակական չափանիշների ձեւավորումը եւ սպառողների շահերի պաշտպանությունը:
- Աշխարհում արդեն իսկ լայն տարածում գտած դրամական փոխանցումների համակարգերի միջոցով խարդախությունների բացառումը եւ դրանք փրեական հանցագործությունների եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման նպատակներով օգտագործման կանխարգելումը:

Այս մարտահրավերների ներքո ՀՀ կենտրոնական բանկը իր առջեւ դնում է հետեւյալ խնդիրները.

ա/ մասնավոր հատվածի ներկայացուցիչների հետ պարբերաբար քննարկել համակարգի զարգացման հնարավորություններն ու ուղիները՝ անհրաժեշտության դեպքում տրամադրելով տեխնիկական օժանդակություն,

բ/ Հայաստանի Հանրապետության ողջ տարածքում մատչելի եւ հուսալի վճարային ծառայությունների մատուցման ապահովման համար նպաստել տվյալ ոլորտում ազատ մրցակցային դաշտի զարգացմանը,

գ/ դրամական (փողային) փոխանցումների գործունեության համար սահմանել հստակ եւ ընդունելի պայմաններ եւ ստեղծել պատշաճ վերահսկման համակարգ, այդ թվում, ստվերում գործող դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող անձանց օրինական դաշտ տեղափոխելու եւ օրինական դաշտում գործելու համար,

դ/ նվազեցնել դրամական (փողային) փոխանցումների համակարգերի միջոցով դրամական միջոցների փոխանցման հետ կապված ռիսկերը,

ե/ բացառել ՀՀ-ում գործող դրամական (փողային) փոխանցումների համակարգերի միջոցով փողերի լվացման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման հնարավորությունները:

Վերջերս ընդունված «Վճարահաշվարկային համակարգերի եւ վճարահաշվարկային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենքի ներքո Կենտրոնական բանկը այս խնդիրները կլուծի Հայաստանի Հանրապետությունում դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների իրավական կարգավիճակի հստակեցման (լիցենզավորման), ԿԲ կողմից դրանց գործունեության կարգավորման եւ վերահսկման միջոցով:

ա/ Լիցենզավորումը

Հայաստանի Հանրապետությունում դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների իրավական կարգավիճակի հստակեցումը կկատարվի դրամական(փողային) փոխանցումների լիցենզիա տրամադրելու միջոցով: Լիցենզիա ստանալու համար կազմակերպության ղեկավարները պետք է համապատասխանեն Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված որակավորման չափանիշներին եւ կազմակերպությունը պետք է բավարարի ԿԲ-ի կողմից սահմանված պահանջներին:

բ/ Կարգավորումը

Կարգավորման տեսանկյունից Օրենքը ԿԲ-ին լիազորում է դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների համար սահմանել գործունեության վայրի անվտանգությանը, տեխնիկական հագեցվածությանը, տեխնիկա-ծրագրային միջավայրին, երաշխավորող գումարին ներկայացվող պահանջներ:

Նշված պահանջների հետ կապված՝ Կենտրոնական բանկի քաղաքականությունը հետեւյալն է՝

1. Գործունեության վայրի անվտանգության եւ տեխնիկական հագեցվածության պահանջներ

Կանխիկ դրամական միջոցներով գործառնությունների կատարման ժամանակ ինչպես հաճախորդների, այնպես էլ կազմակերպության աշխատակիցների անվտանգությունը եւ կանխիկ դրամական միջոցների հսկողությունը եւ հուսալի պահպանությունը ապահովելու համար Կենտրոնական բանկը սկզբից եւեթ սահմանել է խիստ պահանջներ, անկախ շրջանառվող կանխիկ դրամական միջոցների ծավալից: Այդ պահանջները պետք է ապահովվեն կազմակերպության կողմից՝ ցանկացած վայրում փողային փոխանցումներ իրականացնելիս: Տվյալ տարածքներում կազմակերպությունը, բացի փողային փոխանցումներից, կարող է մատուցել միայն արտարժույթի առուվաճառքի եւ փոստային ծառայություններ:

2. Տեխնիկա-ծրագրային միջավայրի պահանջներ

Տեխնիկա-ծրագրային պահանջները վերաբերում են էլեկտրոնային եղանակով փոխանակման ժամանակ վճարահաշվարկային փաստաթղթերի եւ դրանց առնչվող այլ տեղեկատվության վավերությանը, ամբողջականությանը, գաղտնիության ապահովմանը, ինչպես նաեւ էլեկտրոնային ձեւով պահվող վճարահաշվարկային տեղեկատվության պահպանման ապահովմանը, հասանելիության սահմանափակմանը, կորստի եւ/կամ աղավաղման բացառմանը:

Առաջիկայում Կենտրոնական բանկի պահանջները սահմանափակվելու են վերը նշված խնդիրներին առնչվող՝ ներքին կանոնակարգող փաստաթղթերի առկայության եւ դրանցով սահմանված դրույթների կատարման պահանջով:

Կենտրոնական բանկը պարբերաբար անցկացնելու է փողային փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների ներքին կանոնակարգող փաստաթղթերի մոնիտորինգ՝ ռիսկերի առկայությունը բացահայտելու համար եւ մշակելու է ռիսկերի նվազեցմանը ուղղված առաջարկություններ: Միաժամանակ, Կենտրոնական բանկը, ծագած խնդիրների փոխադարձորեն ընդունելի լուծումներ գտնելու համար սերտորեն համագործակցելու է այդ կազմակերպությունների հետ:

Հետագայում, էլեկտրոնային վճարահաշվարկային փաստաթղթերի շրջանառության իրավական դաշտի զարգացման պայմաններում, շահագրգիռ անձանց (ՀՀ բանկերի եւ փողային փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների) ակտիվ մասնակցությամբ կարող են մշակվել վերը նշված խնդիրներին առնչվող որոշակի չափորոշիչներ (պահանջներ):

3. Երաշխավորող գումարին ներկայացվող պահանջներ

Երաշխավորող գումարը նախատեսված է, փողային փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների կողմից դրամական փոխանցումների հետ կապված իրենց պարտավորությունները չկատարելու դեպքում, փոխանցում կատարող անձանց հնարավոր կորուստներից ապահովագրելու համար:

Առաջիկայում, ստվերում գործող դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող անձանց՝ օրինական դաշտ տեղափոխվելը խրախուսելու համար Կենտրոնական բանկը սահմանելու է երաշխավորող գումարի փոքր չափ (500000 ՀՀ դրամ՝ օրենքով սահմանված նվազագույն աշխատավարձի 500-պատիկը):

Հետագայում Կենտրոնական բանկը մտադիր է մեծացնել սահմանված երաշխավորող գումարի չափը՝ կիրառելով հետեւյալ մոտեցումը. հիմք ընդունելով կուտակված վիճակագրական տվյալները եւ բազմակողմանի քննարկումներ անցկացնելով փողային փոխանցումներ իրականացնող անձանց հետ, սահմանել երաշխավորող գումարի տարբերակված չափեր՝ կախված փոխանցումների ծավալից, քանակից, աշխարհագրությունից, կիրառվող վճարային գործիքներից:

գ/ Վերահսկողությունը

Փողային փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների հաճախորդների ռիսկերը գնահատելու, զսպելու եւ ժամանակին արձագանքելու համար Կենտրոնական բանկը, հեռակա եւ տեղում ստուգումների միջոցով, անցկացնելու է հնարավոր ռիսկերի եւ դրանց ծավալների մոնիտորինգ, ինչպես նաեւ հաճախորդների բողոք-դիմումների մանրակրկիտ ուսումնասիրություն եւ խախտումների առկայության դեպքում կիրառելու է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պատժամիջոցներ:

Վերահսկողություն է սահմանվելու նաեւ փողերի լվացման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի նպատակով, ինչը կարգավորվում է «Հանցավոր ճանապարհով ստացված միջոցների օրինականացման եւ ահաբեկչության դեմ պայքարի մասին օրենքով», ըստ որի փողային փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունները հաշվետվություններ պետք է ներկայացնեն Կենտրոնական բանկ:

Բոլոր մարտահրավերների եւ խնդիրների լուծման ճանապարհին Կենտրոնական բանկը մտադիր է խորհրդակցելու է մասնավոր փողային փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների հետ: Կենտրոնական բանկը ակնկալում է, որ փողային փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների եւ Կենտրոնական բանկի համագործակցությունը նախադրյալներ կստեղծի մոտ ապագայում ընդլայնելու վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից մատուցվող ծառայությունների ցանկը եւ որակը՝ ներառելով մատչելի նոր ծառայություններ եւ գործիքներ:

Լիբանանի անկախության եւ արդարության համար զոհված հայասեր քաղաքական գործիչը՝ Ջորջ Հաուի

2005 թ. ծեմին Բեյրութի «Արարատ» միության կազմակերպած Նոր տարվա հանդիսություններին, կարծես վերջնական հրաժեշտ տալու համար իր հայուհի տիկնոջը՝ վիրաբույժ Սոսի Մադենյանին ու զավակներին, մասնակցում էր նաեւ Լիբանանի կոմկուսի ղեկավար Ջորջ Հաուին: Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմից ծանր հարվածներ ստացած «Արարատը», շնորհիվ այս քաղաքական գործչի եւ առաջադիմական ճակատի մարտիկների ջանքերի, վերականգնման ճանապարհի վրա էր՝ շարունակելով լիբանանահայ մարզական-մշակութային կյանքի երբեմնի «Մարշալ Բաղրամյան» հայրենասիրության ամրոցներից մեկի շնորհակալ աշխատանքը:

Այո, Ջորջ Հաուիի կյանքն ու քաղաքական գործունեությունն անդառնալիորեն կապվեցին նաեւ լիբանանահայության եւ Մերձավոր Արեւելքի հայկական գաղթօջախների հետ, որոնց արժանավոր զավակներից շատերը, արաբ ժողովրդի լուսավոր դեմքերի հետ, մասնակցեցին արդարության, ազատության, անկախության բոլոր մարտերին: Շատերը Հաուիի նման ընկան որպես նահատակ հանուն այդ մեծ գաղափարների: Հույն ուղղափառ համայնքի զավակն ամուսնացավ լիբանանյան կոմկուսի հանրահայտ ղեկավարներից Հարություն Մադենյանի դստեր հետ: Մինչ այդ արդեն ստանձնել էր կուսակցության ղեկը, որը բարենորոգչական պատմական գործընթաց անցնելով, դարձավ Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի ու վերականգնման ժամանակաշրջանի գլխավոր շարժումներից մեկը: Ջորջ Հաուին որպես ազատամարտիկ ու քաղաքական գործիչ, միշտ քննադատական կեցվածք ուներ խորհրդային «լճացման» տարիների ու գորբաչովյան «պերեստրոյկայի» պարագլուխների հանդեպ՝ կանխագուշակելով խորհրդային պետության փլուզումը:

Ջորջ Հաուին, որպես համայնքային ու հատվածական նախապաշարումներից ազատագրված մարդ, միշտ կանգնեց արաբ եւ պաղեստինցի ժողովուրդների պահանջատիրության ակունքների մոտ: 1982 թ. իսրայելյան զորքերի կողմից Լիբանանի օկուպացումից հետո կուսակցության պարտիզանական միավորումները մասնակցեցին երկրի գրավյալ տարածքների ազատագրությանը, տալով բազմաթիվ նահատակներ:

Քաղաքացիական պատերազմի ավարտից հետո կայացած Լիբանանի խորհրդարանական ընտրություններում Ջորջ Հաուին ու կուսակիցները մնացին ընդդիմադիր դիրքերում, պայքարելով երկրում տեղ գտած կաշառակերության, պետական ունեցվածքի անսահմանափակ հափշտակումների, տնտեսական ճգնաժամի «արհեստական» սրման դեմ, երկրի գերիշխանության վերահաստատման դիրքերում: Նա միշտ հանդես եկավ ընտրակեղծիքների ու չարաշահումների դեմ: Երբեք չցանկացավ պետական պաշտոններ զբաղեցնել, քանի չխնայեց, որ արդարությունը տիրի նաեւ քրիստոնյա ու հայկական ընտրատարածքներում՝ տասնամյակներ շարունակ տեղի ունեցած ընտրախախտումների, սպառնալիքների ու մենաշնորհության մթնոլորտը բարելավելու:

Սակայն Լիբանանի «նորածին» անկախությունն արյունալի եւ ճակատագրական էր հայասեր ականավոր գործչի ու մարդու համար: Հունիսի 21-ին ռումբի դարանակալ պայթյունից զոհվեց Ջորջ Հաուին, պայքարի դրոշը հանձնելով իր ողբերգին՝ Ռաֆֆի Մադենյանին, կուսակիցներին, պայքարի ընկեր Նեսիբ Լահուդին եւ բոլոր նրանց, ովքեր հավատում են բազմաչարչար Լիբանանի ապագային:

ՀԱՍՈ ՄՈՍԿՈՖՅԱՆ
Փարիզ

Թուրքիայի անդամակցության բանակցությունները կավարտվեն 2014 թ. ոչ շուտ

Եվրոհանձնաժողովը հաստատել է ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության բանակցությունների առաջիկա տարիների ծրագիրը: Բանակցությունները սկսվելու են հոկտեմբերի 3-ին եւ ավարտվելու են 2014 թ. ոչ շուտ: Հանձնաժողովը միաժամանակ հաստատուն երաշխիքներ չի տվել, թե բանակցությունների ավարտից հետո Թուրքիան անպայման կանդամակցի Եվրամիությանը:

«Բանակցությունների ընթացքը եւ տեւողությունը կախված կլինեն նրանից, թե Թուրքիան որքանով կհամապատասխանի ընդունման չափանիշներին: Բանակցությունների ընդհանուր նպատակն անդամակցությունն է», ընդգծվում է Եվրոհանձնաժողովի հայտարարության մեջ:

BBC-ն նշում է, որ ԵՄ 25 անդամները բանակցությունների ծրագրին հավանություն են տվել Թուրքիայի անդամակցության առթիվ ավելի ու ավելի հաճախ հնչող առարկությունների պայմաններում: Եվրոպայում տրամադրությունները փոխվել են, այժմ ԵՄ ընդլայնման գաղափարն առանձնակի խանդավառություն չի առաջացնում: Ուստի առաջիկայում ԵՄ նոր անդամներին ներկայացվելու են առավել խիստ պահանջներ, ընդգծում է BBC-ի բրյուսելյան թղթակից Քրիս Մորիսը:

Քանզի ԵՄ թեկնածուների առջեւ ծառացած են ոչ միայն իրավապաշտպանական եւ ժողովրդավարական խնդիրներ, այլեւ բազմաթիվ տեխնիկական հարցեր (հողային բարեփոխում, բնապահպանական չափանիշներ եւ այլն): Բայց գլխավոր խոչընդոտը քաղաքական բնույթ ունի: Արդեն այսօր եվրոպացի բազմաթիվ գործիչներ դեմ են Թուրքիայի անդամակցությանը, իսկ վաղը եվրոպացի ղեկավարների նոր սերունդը կարող է էլ ավելի խստացնել մոտեցումը:

Գազան ռազմական փակ գոտի է հայտարարված

Իսրայելի կառավարությունը երեկ Գազայի հատվածի հրեական 24 բնակավայրերը փակ ռազմական գոտի հայտարարեց: Համապատասխան հրամանագիրն ստորագրեց գեներալ Դան Խարելը: Այդ բնակավայրերը, որոնցում ընդհանուր առմամբ 8000 մարդ է ապրում, օգոստոսին պետք է դատարկվեին հրեա բնակչությունից: Նոր որոշման համաձայն, հիշյալ բնակավայրերում կարող են գտնվել միայն այնտեղ մշտապես բնակվող անձինք: Ընդգծվում է, որ հրամանը չի տարածվում լրագրողների եւ մատակարարների վրա:

Իսրայելական բանակը երեկ առավոտվանից սկսել է հիշյալ բնակավայրերին մոտեցնել տանկային ստորաբաժանումներ, հատուկ ջոկատներ, ոստիկանության ուժեր: Ձեռնարկումը պայմանավորված է ծայրահեղ աջ հրեա ակտիվիստների գործողություններով, որոնք վերջին օրերին ապացուցեցին, որ մտադիր չեն թողնել իրենց բնակավայրերը եւ հեռանալ Գազայից: Բանակը տեղեկություններ ունի, որ ծայրահեղ աջերի լրացուցիչ խմբեր են շարժվում դեպի Գազա, որպեսզի մասնակցեն բնակչության քաղաքացիական անհնազանդության գործողություններին:

«Կուտուր» գործակալությունը հաղորդում է, որ բնակավայրերի դատարկման դեմ բողոքող իսրայելցիների միջին տարիքը 15-16 է: Պատանիները չեն վախենում ոստիկանությունից եւ պատրաստ են դիմադրել մինչեւ վերջ: Նրանցից շատերն այստեղ են եկել ծնողներից գաղտնի, որպեսզի «պաշտպանեն Իսրայելի հողը» եւ թույլ չտան Գազայից Իսրայելի միակողմանի անջատում: Իսրայելցի հատուկ ջոկատայինները երեկ գրոհով գրավել են այն շենքը, որտեղ հավաքվել էին բողոքավորները:

«Ռոյթեր» գործակալության տվյալներով, զինվորները ձեռքերի վրա դուրս են բերել դիմադրող պատանիներին եւ աղջիկներին: Նրանցից շատերը ձերբակալվել են պաղեստինցիների վրա հարձակում կատարած լինելու պատճառով: Շաբաթվա սկզբից ի վեր տեղի ունեցող բախումների ընթացքում վիրավորվել են մի քանի պաղեստինցիներ եւ վերաբնակներ:

Հու Ցզինտաոն Մոսկվայում քննարկում է «աշխարհակարգային» եւ ֆինանսատնտեսական հարցեր

Երեկ պաշտոնական այցով Ռուսաստան ժամանեց ՉԺՀ նախագահ Հու Ցզինտաոն: ԻՆՏԵՐՖԱՔՍ գործակալության տվյալներով, չին ղեկավարը Ռուսաստանում կմնա մինչեւ հուլիսի 3-ը եւ կբանակցի ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի հետ, հանդիպումներ կունենա վարչապետ Միխայիլ Ֆրադկովի, Դաշնության խորհրդի նախագահ Սերգեյ Միրոնովի եւ Պետդումայի նախագահ Բորիս Գրիզլովի հետ:

Այցելության գլխավոր իրադարձությունը կդառնա 21-րդ դարի միջազգային կարգի վերաբերյալ համատեղ հռչակագրի ստորագրումը, որը կարտացոլի «արդի աշխարհակարգի կարեւոր հարցերի առնչությամբ Ռուսաստանի եւ Չինաստանի հիմնարար հայացքների զուգադիպումը եւ մարդկության զարգացման հեռանկարները»:

Կստորագրվեն նաեւ տնտեսական, ֆինանսական եւ այլ ոլորտներում ռուս-չինական համագործակցության ուրիշ կարեւոր փաստաթղթեր: Հու Ցզինտաոն կայցելի Նովոսիբիրսկ, որտեղ կմասնակցի մերձսահմանային համագործակցության ընդլայնմանը նվիրված տարածաշրջանային խորհրդակցությանը:

RFI ռադիոկայանի տվյալներով, Չինաստանի նախագահը մտադիր է Պուտինի հետ քննարկել մասնավորապես ռուսական նավթի ու գազի արդյունահանման ոլորտում չինական ընկերությունների ներգրավման եւ ռուսաստանյան վառելիքի լայնածավալ գնումների հարցերը:

Հուլիսի 3-ին Հու Ցզինտաոն կայցելի Ղազախստան, որի մայրաքաղաք Աստանայում կմասնակցի Շանհայի համագործակցության կազմակերպության գագաթաժողովին: Այնուհետեւ ՉԺՀ նախագահը Մեծ Բրիտանիայում կմասնակցի «Մեծ ութնյակի» երկրների ղեկավարների հանդիպմանը:

«Հանուն ժողովրդավարության» Ռուսաստանը կստանա 85, Վրաստանը՝ 70,5, Ուկրաինան՝ 95 մլն դոլար

ԱՄՆ Սենատի հատկացումների ենթակոմիտեն որոշել է գրեթե կրկնակի ավելացնել երկրի 2006 թ. բյուջեում Ռուսաստանի ժողովրդավարացման եւ շուկայական բարեփոխումների համար նախատեսված գումարները: Ջորջ Բուշի վարչակազմն այդ ծրագրերի համար ենթակոմիտեից խնդրել էր 48 մլն դոլար, բայց սենատորները որոշել են այդ գումարը հասցնել 85 միլիոնի:

Պետդեպարտամենտի բյուջեում տվյալ հատկացումները ձեւակերպվում են որպես «օժանդակություն նախկին ԽՍՀՄ անկախ պետություններին»: Նախատեսվում է ժողովրդավարության զարգացման ծրագրերի, տնտեսական ու շուկայական բարեփոխումների, անվտանգության եւ իրավակիրառման նախագծերի ֆինանսավորում, ինչպես նաեւ մարդասիրական օգնություն:

ԱՄՆ կառավարությունն արտասահմանում այդ բոլոր ծրագրերն իրականացնում է 1992 թ. ընդունած «Ազատության աջակցման ակտին» համապատասխան: ՌԻԱ գործակալության տվյալներով, Ռուսաստանին 2006 հատկացվելիք 85 մլն դոլարից 43,4 միլիոնը նախատեսված է բացառապես ժողովրդավարացման ծրագրերի համար:

Սենատորները որոշել են ավելացնել նաեւ Վրաստանի եւ Ուկրաինայի ժողովրդավարացման եւ շուկայական բարեփոխումների ծրագրերի ֆինանսավորումը: Եթե Բուշը ենթակոմիտեից Վրաստանի համար խնդրել էր 67 մլն դոլար, ապա սենատորները որոշեցին գումարը հասցնել 70,5 միլիոնի:

Նույն նպատակով նախագահն Ուկրաինայի համար խնդրել էր 79 միլիոն, բայց սենատորները քվեարկեցին 95 միլիոնի օգտին: Ենթակոմիտեի որոշումն այսօր կհաստատվի կոմիտեի լիակազմ նիստում, ապա քվեարկության կդրվի Սենատում:

Ինչպես **«Ազգը»** տեղեկացրել է նախապես, նույն ծրագրով Հայաստանին հատկացվել է 67,5 մլն, Լեռնային Ղարաբաղին՝ 5 մլն դոլար:

Պ. Ք.

Ամերիկացիները պնդում են, որ Իրանի նախագահը նախկին պատանդառու է

Թեհրանում ԱՄՆ դեսպանատանը 1979 թ. պատանդի վիճակում հայտնված անձանցից երեքը պնդում են, թե Իրանի նորընտիր նախագահ Մահմուդ Ահմադինեժադը եղել է դեսպանության շենքը զավթած գրոհայինների մեջ: Ռոյթեր գործակալությունը մեջբերում է նախկին պատանդներից մեկի՝ 73-ամյա ամերիկացի գեներալ Չառլզ Սքոթի հետեւյալ խոսքերը. «Հենց որ տեսա այդ մարդու լուսանկարը, անմիջապես ճանաչեցի դեսպանատունը զավթած իսլամիստների առաջնորդներից մեկին»: Սքոթի պնդման համաձայն, «Իրանի նոր նախագահն ահաբեկիչ է»:

Մեկ ուրիշ նախկին պատանդ՝ նավատորմի կապիտան Դոնալդ Շերերը նույնպես ճանաչել եւ վերհիշել է Ահմադինեժադին, ասելով, թե 1979 թ. նա «իրեն շատ կոշտ ու կոպիտ էր պահում»:

Թեհրանի ամերիկյան դեսպանության նախկին պահապան Քեվին Հերմենինգը իր հերթին Լոնդոնի «Թայմս» թերթի թղթակցին ասել է, թե դեսպանատան զավթումից անմիջապես հետո Ահմադինեժադն իրեն հարցաքննել է շենքի չհրկիզվող պահարանների գաղտնաթվերի կապակցությամբ:

Իրանի ներկայիս նախագահը 1979 թ. 23 տարեկան ուսանող էր եւ իսլամիստ արմատականների ուսանողական խմբավորումներից մեկի անդամ: Ըստ Ռոյթերի, Ահմադինեժադի պաշտոնական ներկայացուցիչները հերքել են ամերիկյան դեսպանատան 44-օրյա զավթմանը նրա մասնակցությանն առնչվող լուրերը, սակայն չեն պարզաբանել, թե այդ օրերին նա ինչով է զբաղվել:

Թեհրանի նախկին քաղաքագլուխ Մահմուդ Ահմադինեժադը ծայրահեղ արմատական հայացքների տեր է: Նախագահական ընտրություններում իր հաջողությունը նա բնութագրում է իբրեւ «նոր իսլամիստական հեղափոխություն»:

Պ. Ք.

«Մենք քիչ բան գիտենք Հայաստանի մասին եւ կցանկանայինք ավելին իմանալ»

Հայաստան ժամանեց «Տոկիո» լարային քառյակը

Ինչպես արդեն տեղեկացրել էինք, «21-ի հեռանկարներ» երաժշտական միջազգային փառատոնի շրջանակներում հայ հանդիսատեսի համար հուլիսի 1-ին միայն մեկ համերգով ելույթ ունենա հանրահռչակ «Տոկիո» լարային քառյակը, որը Հայաստան ժամանեց երեկ: Ինչպես ներկայացրեց հայ երաժշտական ինֆորմացիոն կենտրոնի նախագահ Ստեփան Ռոստոմյանը լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ, դասական երաժշտության մեջ էտալոնային համարվող խումբը փառատոնի երկնակամարում սպասվող աստղ է, որի ելույթը Հայաստանում լոկ համերգային չէ, այլ մշակութային քաղաքականություն:

Քառյակի երկրորդ ջութակ Կիկուեյ Իկեդան նշեց, որ 2 տարի առաջ փառատոնի հրավերը ստանալիս շատ են ուրախացել եւ հուզվել: «Սա շատ հետաքրքրական երկիր է՝ հարուստ մշակույթով, որն իր մեծ ներդրումն է ունեցել ընդհանրապես մշակութային կյանքում: Ճիշտ է, մենք քիչ բան գիտենք Հայաստանի մասին, բայց կցանկանայինք ավելին իմանալ», նշեց Կիկուեյ Իկեդան: Իսկ քառյակի թավջութակ Կլայվ Գրինսմիթը կարճ ներկայացրեց խմբի կազմավորման պատմությունը. «Բոլորս Տոկիոյից էինք, սովորում էինք նույն երաժշտական դպրոցում, որտեղից համախմբվել եւ Նյու Յորքում 1969 թ-ից հանդես եկանք որպես քառյակ»: Լրագրողների այն հարցին, թե ինչպիսի ստեղծագործություններ են հիմնականում ընդգրկված խմբի կատարումների ցանկում, քառյակի անդամները պատասխանեցին. «Կվարտետի առեւտրային նշանը եղել է դասական երաժշտությունը՝ սկսած Դեբյուսիից, բայց այժմ ունենք նաեւ ժամանակակից երաժշտության պաստվերներ»:

Հանրահռչակ քառյակն այժմ ձայնագրում է Բեթհովենի, Մոցարտի երաժշտությունը, հետո էլ նախատեսվում է խմբի երրորդ սիրած կոմպոզիտորի՝ Ֆրանց Շուբերտի ստեղծագործությունների ձայնագրումը:

Հայ երաժշտական արվեստից քառյակը ճանաչում է «մի քանի լավ հայ երաժիշտների»: Լավ ծանոթ է Խաչատրյանի երաժշտությանը, իսկ ձայներիզներից «Կոմիտաս» քառյակին:

Աշխարհի ամենաներկայացուցչական բեմերում ելույթ ունեցած քառյակը իր հայաստանյան այս կարճատեւ այցի ընթացքում կհանդիպի քաղաքապետին, մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարին, իսկ կոմպոզիտորների կամ ժամանակակից հայ երաժշտության ներկայացուցիչների հետ որեւէ հանդիպում նախատեսված չէ:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՒՈՐԳՅԱՆ

Լուսավոր թախծի թարգմանիչը

Նկարիչների միությունում երեկ բացվեց մշակույթի վաստակավոր գործիչ, նկարիչ Ղարիբ Եղիազարյանի ստեղծագործությունների անհատական ցուցահանդեսը:

Այս ցուցահանդեսը նկարչի գործերի ընտրանին է: Արվեստագետը զգալի վաստակ ունի և՛ գեղանկարչության, և՛ գրաֆիկայի ասպարեզում, իսկ ջրաներկով արված նրա բնանկարները հիացմունք են պատճառում գունային նրբերանգների հմուտ օգտագործմամբ ու բանաստեղծական նուրբ շնչով, քնարականությամբ, անսքող թախիծով, մեծ ու վեհ զգացմունքներով:

Բնանկարը նկարչի տարերքն է, ավելի ցայտուն է երեւում նկարչի ինքնատիպությունը:

Գեղանկարներ, դիմանկարներ, գրաֆիկական գործեր, կոլաժներ են ներկայացված ցուցահանդեսում, յուրօրինակ քնարականությամբ շաղախված:

Արվեստանոցում խորհրդավոր լռության մեջ ծնունդ են առնում ջրանկարի մեղմ ու թափանցիկ գույները, կենդանություն ստանում մենավոր տնակն ու ծառուղին, գարնանային մշուշապատ երկինքն ու ճերմակ-ճերմակ լողացող ամպերը...

...Ճանաչված անուն է գեղանկարիչ Ղարիբ Եղիազարյանը: Նա զգալի վաստակ ունի եւ գեղանկարչության, եւ գրաֆիկայի ասպարեզում, իսկ ջրաներկով արած նրա բնանկարները հիացմունք են պատճառում գունային նրբերանգների հմուտ օգտագործմամբ ու բանաստեղծական նուրբ շնչով:

«Հացատուն», «Աշնանային մեղեդի», «Մեր բակը», «Արարատյան հովիտ», «Լուսաբաց» գործերում նա զգացել է ջրանկարի հմայքը:

Ղարիբ Եղիազարյանի գյուղական բնանկարներում էականն ու բնորոշը հնամենի բնապատկերներով, մանկության օրերի սիրով շաղախված հարազատ միջավայրի վերարտադրություններն են, հուշերի արձագանքները: Հեռավոր ու կիսամոռացված հին մոտիվը: Տեսեք նրա «Մեր գյուղը», «Առավոտ հովտում», «Հին փողոցը», «Խնձորի այգին», «Չորացած ծառ» եւ մյուս աշխատանքները:

Եղիազարյանն ինքնամոռաց ներշնչումով է ստեղծել իր գրաֆիկական գործերի շարքը՝ «Մեր մեծերը» թեմայով: Մեսրոպ Մաշտոցն է, Գրիգոր Լուսավորիչը, Թորոս Ռոսլինը, Գրիգոր Նարեկացին, Սարգիս Պիծակը, Սայաթ-Նովան, Հովհաննես Թումանյանը: Այս շարքի գործերը ծանոթ են ինչպես հանրապետության, այնպես էլ արտերկրի արվեստասերներին:

Արվեստագետն իր անձնական նախաձեռնությամբ ու եռանդով հիմնադրել է Երեւանի Նաղաշ Հովնաթանի անվան արվեստի համալսարանը, որի սաները շնորհիվ իրենց հմուտ կազմակերպչի ու ղեկավարի առաջին քայլերն են անում արվեստի զարմանահրաշ աշխարհում:

Նկարիչն այսօր նոր որոնումների եւ հայտնությունների շեմին է: Նա քայլում է գեղանկարչության մտածողության այն բարդ ու հմայիչ աշխարհով, որը վերջ չունի...

Բնության գրկում մխիթարություն եւ հանգիստ որոնող նկարչի համար գլխավորն, իհարկե, գույնի ու գծի ներդաշնակության խնդիրն է: Դա մի յուրահատուկ գեղանկարչական աշխարհ է, նկարչի սեփական աշխարհը:

ԱՐՓԻՆԵ ԱՍԼԱՆՅԱՆ

«Հավատս ունեցողի համար աշխարհն ուրիշ է»

Մշակույթի ֆոնդի մշակութային խորհրդարանը երեկ հյուրընկալել էր Բոստոնի Սուրբ Աստվածածին եկեղեցու քահանա Արամ Ստեփանյանին: Քննարկման թեման քրիստոնեական հավատի, քրիստոնեական վարդապետության նպատակը, առաքելությունը, խնդիրներն էին: Ինչպես նշեց մշակույթի ֆոնդի նախագահ Արեւշատ Ավագյանը, խոսքը քրիստոնեական հավատի, սիրո, բարության եւ նման հասկացությունների մասին է, հասկացություններ, որոնք սերտորեն կապվում են մեր պատմությանը, եւ որոնց պատճառով հաճախ է մեր ժողովուրդը տանջվել: Քննարկման հարցերից էր նաեւ հավատի անսասանության խնդիրը, որը խիստ անհրաժեշտ է ներկայիս աղանդների հակամարտության մեջ գոյատեւելու համար: Տեր Արամ քահանա Ստեփանյանն իր օրինակով, իր կենսագրությամբ ներկայացրեց այն հաջողությունները, որոնք կյանքում հնարավոր է ձեռք բերել միայն ու միայն հավատքի շնորհիվ: Ներկաները քննարկեցին եւ փորձեցին հասկանալ նաեւ աստվածաշնչյան մի քանի խոսքեր ու պատգամներ:

Գ. Գ.

ՄԵՐ ՄԵԾԵՐԸ ԴՐՍՈՒՄ

Փարիզում կրկին Ժանսեմ

Ամեն տարի ամառնամուտին փարիզյան պատկերասրահների տերերն արվեստասերներին ուրախացնում են նոր եւ հետաքրքրական ցուցադրություններով: Փարիզի «Աշխարհ» թերթը տեղեկացնում է, որ հունիսի 8-ին Մասինյոն պողոտայում գտնվող հայտնի պատկերասրահում բացվել է ֆրանսահայ անվանավոր նկարիչ Ժանսեմի գործերի հերթական ցուցադրությունը: Ցուցահանդեսի բացման ժամանակ արվեստասերների բազմությանը, ինչպես նաեւ Հայաստանի դեսպան Էդվարդ Նալբանդյանին եւ նրա տիկնոջը դիմավորել է անձամբ Ժանսեմը:

Ներկա ցուցադրությունը բաղկացած է 3 բաժնից: Պատկերասրահի մեծ սրահում ներկայացված են վարպետի վերջին շրջանի նշանակալի կտավները՝ հարավային երկար փողոց, արեւի ժամացույց, եկեղեցու որմնախորշ եւ այլն: Նախասրահում ներկայացված են Ժանսեմի 70-ական թթ. գործեր, գլխավորապես՝ կենցաղային տեսարաններ: Իսկ երկրորդ հարկի սրահը նվիրված է հրճվանքի եւ մահվան «կառնավալներին»:

Միաժամանակ ցուցադրված են Սոնյա Դլոնեի, Ֆոտրիեի, Պիկասոյի, Մարի Լորանսենի, Լամի, Սուտինի, Էռնստի, Քլեեի որոշ նկարներ, ինչպես նաեւ ճենապակե եւ արծաթե իրեր:

Պ. Ք.

«Մենք կկարոտենք գորիսեցի ունկնդրին եւ էլի կգանք»

Հեշտ չէ մտաբերել, թե գորիսյան ունկնդիրը վերջին անգամ երբ էր այդքան գմայլված եղել, երբ էր հոտնկայս այդչափ երկար ծափահարել՝ համառորեն չհանդուրժելով բաժանումը: «Մեղավորը» Հայաստանի կամերային նվագախումբն էր (գեղարվեստական ղեկավար եւ գլխավոր դիրիժոր՝ Արամ Ղարաբեկյան, սոպրանո՝ Նունե Բաղալյան, դաշնամուր՝ Էլլա Մելիք-Հովյան): Համերգային ծրագիրը («Վաչե եւ Թամար Մանուկյան» բարեգործական միության հովանավորությամբ)՝ հիմնականում հայ եւ համաշխարհային դասականների ընտրանիով, հիրավի, շատ հագեցած էր, իսկ ունկնդրի ընկալումի ու գնահատումի վկայությունը մեկ մարդու պես լուռ դահլիճի մեկեն պոռթկումն էր...

Չնայած նվագախմբի նախորդած համերգներին (Մեղրի, Կապան) եւ ունկնդրի համառ պահանջով երկարաձգված ելույթին, մաեստրոն՝ Սիսիան մեկնելուց առաջ, սիրով ժամանակ գտավ լրագրողներիս համար: Առանց պայմանականությունների մտերմիկ զրույցը հավաստեց, որ փառքն ու դափնիները նրա ճշմարիտ գնահատումի (իր կոլեկտիվի) ու նրա բարոյական նկարագրի արդյունքում են: Գուցե պատեհ ու պատշաճ չէ միջանկյալ արձանագրումս այն (որը քաղաքամայր Երեւանից տեսանելի չէ գուցե այնքան), որ հաճախ իրենց ինչ-ասող՝ լրատու համարող որոշ ինքնահռչակվածներ (եւ ոչ միայն երգ-երաժշտության ոլորտից) մեկ-երկու խոսքը հրամցնում են որպես դիմացինի ճակատագրի բարեպատեհություն: Ինչ իմանաս, գուցե այլընտրանքներն այդ համեմատության կանխորոշումով են...

«Չնայած սա մեր երկրորդ այցն է Գորիս, բայց մենք Գորիսը եւ գորիսեցուն հայտնաբերեցինք այսօր: Երեք տարի առաջ մեր այցը համընկավ նախընտրական մի մթնոլորտի եւ այդ ձեւաչափը ակամա իր կնիքն ունեցավ: Իսկ այս անգամ, հավատացնում եմ, մենք էլ սովորեցինք ու լիցքավորվեցինք: Ես, բնականաբար, մեջքով էի, բայց զգում էի, թե որքան բարի ու հետաքրքրված էր առման: Ամեն ճշմարիտ երաժշտի առաքելությունը երաժշտությունը ժողովրդին տանելն է: Մենք տվեցինք, եւ գորիսեցին որքան ինքնատիպ սիրով վերցրեց այն: Մենք կկարոտենք գորիսեցի հանդիսատեսին եւ էլի կգանք: Շուրջ 7 տարի է, ինչ մենք տարվա մեջ 5-6 օր լինում ենք հանրապետության մարզերում: Այս անգամ հարավից սկսեցինք եւ բավականությամբ առաջանում ենք դեպ Սիսիան, Ջերմուկ...», զրույցի ժամանակ ասաց Արամ Ղարաբեկյանը:

Հենց այս մակարդակի հյուրախաղերն են երիցս փաստում, որ արվեստի լեզուն մեկն է, եւ որ ունկնդիր-հանդիսատեսին մայրաքաղաք-գավառ-գյուղ հարթություններում... քարտեզագրողները հենց իրենք ի վերուստ, ճշմարիտ արվեստի մշտանորոգ ատլասում տեղ ունենալու բախտը չունեն...

Իսկ այս համերգի տպավորության բեռից գորիսեցին կթոթափվի թերեւս այն հավատով միայն, որ մաեստրոն կկատարի իր խոստումը:

ԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Գորիս

60 գիրք հոբելյաններին

Հայաստանում գրքի պրոպագանդումը, հրատարակումը եւ ծանուցումը դրված է ՀՀ մշակույթի եւ երիտասարդության նախարարության հրատարակչական գործի գործակալության ուսերին: Գործակալության տնօրեն Էդուարդ Միլիտոնյանը Արմենպրեսի սրահում ներկայացված 60 անուն գրքերի եւ իրենց գործակալության աշխատանքների մասին մանրամասն տեղեկացրեց լրագրողներին: Գործակալությունը պետական պատվերով հրատարակում է հինգ ծրագրերով գրականություն՝ մանկական, հանրագիտարանային, գիտահանրամատչելի, գեղարվեստական, թարգմանական ու հոբելյանական: Ներկայացված 60 ցուցանմուշներն այս տարվա հոբելյանական ծրագրով հրատարակված գրքերն էին, որոնց շարքում մեծ տեղ են գտել Հայոց մեծ եղեռնի 90-ամյակի առիթով փաստավավերագրական, մի քանի լեզուներով, նաեւ արվեստագետների հոբելյաններին նվիրված գեղարվեստական գրականության հրատարակությունները: Գեղեցիկ ու ճաշակով հրատարակված հոբելյանական 14 անուն ցանկում տեղ են գտել Էդվարդ Իսաբեկյանի աշխատանքների ալբոմը, Շառլ Ազնավուրի, Առա Ասրյանի, Հրանտ Մաթեւոսյանի, Տիգրան Պետրոսյանի եւ Արշիլ Գորկու, Երվանդ Օտյանի հոբելյանական տարեթվերին նվիրված նոր հրատարակություններ: Այդ ցանկից ուշագրավ է Գրիգոր Նարեկացու «Մատյան ողբերգության» գիրքը, որն ամբողջովին ընդգրկում է Մատենադարանում պահվող արժեքավոր ձեռագրերի Լամբրոնացու նկարազարդումների լուսապատճենները, որոնք բացառիկ են մինչ այժմ եղած հրատարակություններում: Իսկ այս ցուցադրությանը ներկայացված գրքերի ստեղծմանը մասնակցել են շուրջ 20 հրատարակչություններ, նկարիչներ, ձեւավորողներ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

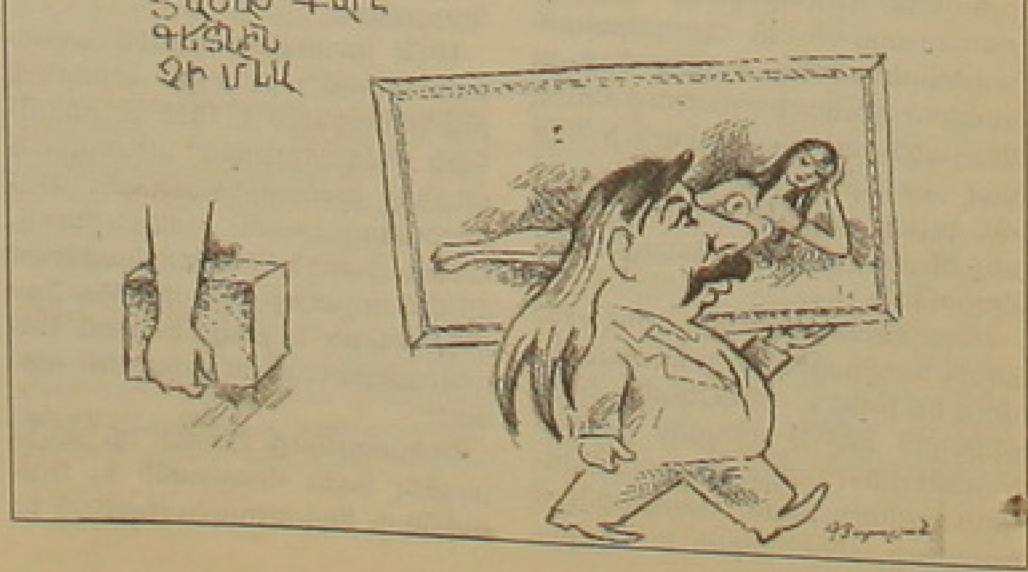

Հենկ Վիսման. «Կախատենք հաղթահարել ֆինանական արգելապատնեշը»

Ինչպես հայտնի է, չեմպիոնների լիգայի ողակավորման առաջին փուլում Հայաստանի չեմպիոն «Փյունիկը» մրցելու է Ֆինլանդիայի ուժեղագույն ակումբի՝ «Հակայի» հետ: Հաջողության դեպքում հաջորդ փուլում մեր թիմի մրցակիցը կլինի Նորվեգիայի առաջնության 2-րդ մրցանակակիր «Վոլերենգան»: Վիճակահանության արդյունքների եւ այդ հանդիպումներին «Փյունիկի» նախապատրաստության մասին է թիմի գլխավոր մարզիչ Հենկ Վիսմանի հետ ստորեւ ներկայացվող հարցազրույցը:

- Պրն Վիսման, ինչպե՞ս եք գնահատում վիճակահանության արդյունքները եւ ինչպիսի՞ տեղեկություններ ունեք մրցակցի մասին:

- Ընդհանուր առմամբ վիճակահանությունը նորմալ էր մեզ համար: «Փյունիկին» կարող էր ավելի ուժեղ մրցակից բաժին ընկնել, թեեւ «Հական» էլ դժվարին հակառակորդ է, հաշվի առնելով, որ Ֆինլանդիայի առաջնության մակարդակը գերազանցում է Հայաստանի բարձրագույն խմբին: Ամեն դեպքում պետք է ախատենք հաղթահարել ֆինանական արգելապատնեշը: «Հակայի» խաղը տեսել եմ 3 տարի առաջ, երբ մարզում էի հոլանդական «Վոլենդամը»: Այն ժամանակ ընկերական հանդիպում անցկացրինք «Հակայի» հետ, որը Հոլանդիայում նախապատրաստվում էր նոր մրցաշրջանին: «Հական» ֆիզիկապես շատ ուժեղ ֆուտբոլիստներ ուներ, խաղում էր 4-4-2 տակտիկական տարբերակով, անգլիական ոճով: Պաշտպանությունը կառուցված էր գծային սկզբունքով, հարձակվողներից մեկն էլ բավական գործեղ էր: Այն ժամանակ «Հական» բավական բարձր մակարդակի խաղ ցուցադրեց: Այժմ դժվար է ասել, թե թիմն ինչպիսի՞ խաղամակարդակ կունենա: Դրա համար անհրաժեշտ է հնարավորինս շատ տեղեկատվություն հավաքել մրցակցի մասին, ուսումնասիրել թիմի խաղը: Այս ամենի արդյունքում միայն պարզ կդառնա, թե ինչ կարգի թիմի հետ ենք գործ ունենալու:

- Ի՞նչ միջոցներով եք տեղեկություն ստանալու մրցակցի մասին:

- Կախատենք ձեռք բերել թիմի հանդիպումների տեսագրությունները, իսկ անհրաժեշտության դեպքում հնարավոր է իմ օգնականներից մեկին գործուղենք Ֆինլանդիա:

- Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում «Փյունիկը» կազմի հետ կապված դժվարությունների կհանդիպի, քանի որ նույն ժամանակահատվածում Հայաստանի մինչեւ 19 տարեկանների հավաքականը, որի կորիզը կազմում են փյունիկցիները, հանդես է գալու Հյուսիսային Իռլանդիայում կայանալիք ֆուտբոլի Եվրոպայի պատանեկան առաջնությունում: Արդեն հուլիսի 3-ին պատանեկան հավաքականը մեկնելու է Ֆրանսիա՝ ուսումնամարզական հավաքի:

- Իրոք մեծ թվով ֆուտբոլիստներ են գործուղվելու պատանեկան հավաքական: Այս հանգամանքը մեզ լրացուցիչ դժվարությունների առջեւ է կանգնեցրել: Պետք է այնպես անենք, որ թե՛ «Փյունիկի», թե՛ պատանեկան հավաքականի համար լավագույն տարբերակներն ընտրվեն: Հնարավոր է, որ «Փյունիկի» հիմնական կազմի մի քանի ֆուտբոլիստ ավելի ուշ մեկնի ուսումնամարզական հավաքի եւ մասնակցի չեմպիոնների լիգայի առաջին հանդիպմանը: Այդ հարցն առայժմ քննարկվում է: Իսկ մենք պետք է այս պահին մեր տրամադրության տակ գտնվող ֆուտբոլիստներին լավ մարզավիճակի հասցնենք:

- Թիմի կազմն ուժեղացնելու համար դրսից ֆուտբոլիստներ չե՞ն հրավիրվելու:

- Այս պահին՝ ոչ: Ուժեղ խաղացողներ հրավիրելու համար ֆինանսական լուրջ միջոցներ են անհրաժեշտ:

- Այնուամենայնիվ, ինչպե՞ս եք գնահատում հաջորդ փուլ դուրս գալու «Փյունիկի» հնարավորությունները: Անշուշտ, տեղյակ եք, որ ՀՀ չեմպիոնը վերջին երեք տարիներին մշտապես հաղթահարել է առաջին փուլը:

- Իհարկե, տեղյակ եմ այդ մասին եւ շատ եմ ցանկանում, որ իմ գլխավորությամբ շարունակենք այդ լավ ավանդույթը: Իսկ հարցին ավելի կոնկրետ հնարավոր կլինի պատասխանել միայն այն բանից հետո, երբ բավարար չափով տեղեկատվություն կստանանք «Հակայի» մասին: Բայց ամեն դեպքում պետք է հնարավոր ամեն ինչ անել առաջին փուլը հաղթահարելու եւ թիմի երկրպագուներին ուրախացնելու համար:

- Արդեն բավական ժամանակ հետեւում եք Հայաստանի առաջնությանը: Ինչպիսի՞ն է ձեր տպավորությունը:

- Մինչեւ թիմը գլխավորելն էլ հետեւել եմ Հայաստանի առաջնությանը եւ արդեն որոշակիորեն ծանոթ եմ թիմերի հնարավորություններին: Դիտել էի «Փյունիկի» հետ «Կիլիկիայի» անցյալ տարվա խաղերի տեսաերիզները, ուսումնասիրել էի նաեւ մյուս թիմերին: «Փյունիկի» հիմնական մրցակիցները սովորաբար պաշտպանողական ֆուտբոլ են ցուցադրում, ուստի դժվար է հակառակորդի դարպասի բանալին գտնելը: «Փյունիկն» ավելի շատ է տիրում գնդակին, սակայն գրոհների ավարտական փուլում թիմին պակասում է վերջին՝ գոլային փոխանցումը:

Օրինակ, «Կիլիկիան» կրկին պաշտպանությունից էր խաղում: Առաջին 15 րոպեների ընթացքում շատ հնարավորություններ ստեղծեցինք: Հետագայում էլ եղան գոլային պահեր, բայց չօգտագործվեցին: Ճիշտ է, մեր բախտը բերեց եւ ավելացված ժամանակում գոլ խփեցինք ու հաղթեցինք: Իսկ ահա «Բանանցի» հետ խաղում այդպես էլ չհաջողվեց գտնել մրցակցի դարպասի բանալին եւ կարեւոր 2 միավոր կորցրինք:

Բրազիլացիները կրկին ուժեղագույնն են աշխարհում

Գերմանիայում անցկացված Կոնֆեդերացիայի գավաթի խաղարկությունն ավարտվեց Բրազիլիայի հավաքականի համոզիչ հաղթանակով: Եզրափակիչում աշխարհի հնգակի չեմպիոնները խոշոր հաշվով (4-1) պարտության մատնեցին իրենց մշտական մրցակիցներին՝ արգենտինացիներին: Արդեն խաղասկզբում բրազիլացիները հաստատեցին իրենց առավելությունը եւ շնորհիվ Ադրիանոյի ու Կակայի խփած գոլերի, հաշվի մեջ առաջ անցան: Ընդմիջումից հետո Ռոնալդինյոն ու կրկին Ադրիանոն ամրապնդեցին բրազիլացիների հաղթանակը: Արգենտինացիներին հաջողվեց միայն «թրջել» հաշիվը (Այմար):

Խաղի մասին հավաքականների գլխավոր մարզիչները հետեւյալ կարծիքներն են արտահայտել.

Կառլոս Ալբերտո Պարեյրա- Բրազիլացիներիս համար այս մրցաշարը շատ կարեւոր էր եւ մենք հասանք մեր նպատակին: Մենք փորձարկեցինք մի խումբ ֆուտբոլիստների, իսկ վճռորոշ խաղերում խաղադաշտ դուրս բերեցինք բոլոր ուժեղագույններին եւ հաղթեցինք: Կարծում եմ, մենք արժանի էինք նման հաջողության: Ֆուտբոլիստների վրա մեծ ծանրաբեռնվածություն էր ընկել, եւ նրանք այժմ արժանի են հանգստի:

Խոսե Պեկերման- Նման պարտությունները միշտ էլ տհաճ են: Կարծում էի, որ կկարողանանք խաղալ այնպես, ինչպես Բուենոս Այրեսում, որտեղ վերջերս հաղթել էինք 3-1 հաշվով: Բայց ամեն ինչ կարծես գլխիվայր շրջվել: Բրազիլացիներն առաջին իսկ գոլային պահերն օգտագործեցին, որից հետո արդեն անհնար էր կորցրածը հետ վերադարձնել: Մենք չէինք հասցրել ուշքի գալ Մեքսիկայի հավաքականի հետ խաղից հետո, սակայն միայն հոգնածությամբ չպետք է պատճառաբանել պարտությունը: Պետք չէ հուսահատվել: Չէ՞ որ հաջողվեց մտնել եզրափակիչ, որտեղ զիջեցինք աշխարհի լավագույն թիմին:

3-րդ տեղի համար պայքարում Գերմանիայի հավաքականը 4-3 հաշվով լրացուցիչ ժամանակում հաղթեց մեքսիկացիներին:

Վճռորոշ գոլի հեղինակը Բալակն էր: Բրազիլիայի հավաքականի հարձակվող Ադրիանոն ճանաչվեց մրցաշարի լավագույն ֆուտբոլիստ: Լրագրողների միջեւ անցկացված մրցաշարում 2-րդ տեղը զբաղեցրել է արգենտինացի Խուան Ռոմոն Ռիկելմեն: Լավագույն ֆուտբոլիստների եռյակը եզրափակեց աշխարհի անցյալ տարվա լավագույն ֆուտբոլիստ Ռոնալդինյոն: Ադրիանոն ստացավ նաեւ լավագույն ռմբարկուի համար (5 գոլ) սահմանված մրցանակը: «Ազնիվ խաղի» մրցանակին արժանացավ Մեքսիկայի ընտրանին:

Չեմպիոնության համար պայքարը հասել է գագաթնակետին

Շախմատի Եվրոպայի տղամարդկանց առաջնության 11-րդ տուրը չափազանց հաջող էր հայ շախմատիստների համար, որոնցից ոչ մեկը չպարտվեց: Առաջատարների խմբում գտնվող Լեւոն Արոնյանն ու Կարեն Ասրյանն իրենց պարտիաներն ավարտեցին ոչ-ոքի համապատասխանաբար Սերգեյ Տիվյակովի եւ Դիտեր Նիսիպեանուի հետ: Ասրյանը վաստակեց 8 միավոր եւ վեց շախմատիստների հետ գլխավորեց մրցաշարային աղյուսակը: Արոնյանն առաջատարներին զիջում է կես միավորով:

Մրցաշարում առաջին պարտությունը կրեց Սերգեյ Կարյակինը, որը նախորդ տուրում միանձնյա գլխավորում էր աղյուսակը: Առաջատարի անհաջողությունը հնարավորություն ընձեռեց նրան հետապնդողներին միավորներով հավասարվել: 8-ական միավոր ունեն նաեւ Նիսիպեանուն, Միլովը, Իվանչուկը, Բելյավսկին, Էլյանովը: Վերջինս հաղթեց Կարյակինին: Միլով-Իվանչուկ, Ֆյոդորով-Դրեեւ պարտիաներն ավարտվեցին ոչ-ոքի, Բելյավսկին հաղթեց Պոպովին: Այսպիսով, մրցաշարի ավարտից երկու տուր առաջ պայքարը Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսի համար կտրուկ սրվեց: Ամենայն հավանականությամբ չեմպիոնին որոշելու համար հարկ կլինի լրացուցիչ մրցախաղ անցկացնել:

Մրցանակային տեղի հավակնորդների թվում է նաեւ Սերգեյ Մովսիսյանը, որը ոչ-ոքի խաղալով Լեւան Պանցուլայայի հետ, վաստակեց 7 միավոր: Խաղաղ դաշն կնքեցին նաեւ Նալբանդյանն ու Պոսկինը, Սարգսյանն ու Բոբրասը, Պետրոսյանն ու Եվդոկիմովը: Մեր մյուս շախմատիստները հաղթեցին: Մինասյանը պարտության մատնեց Գրաբարչուկին, Անաստասյանը՝ Լոպեսին, Լպուտյանը հաղթեց Բաղերիին, իսկ Բաբուջյանն առավելության հասավ Գուադալուպի նկատմամբ: Մեր նշած շախմատիստների ցուցանիշներն այսպիսին են. Մինասյան՝ 6,5, Սարգսյան, Լպուտյան՝ 6-ական, Անաստասյան, Նալբանդյան՝ 5,5-ական, Պետրոսյան՝ 5, Բաբուջյան՝ 4,5:

12-րդ տուրում մեծ հետաքրքրություն է ներկայացնում Կարեն Ասրյանի մրցավեճը Եվրոպայի չեմպիոն Վասիլի Իվանչուկի հետ: Կարենը խաղալու է սեւերով: Արոնյանի մրցակիցը կլինի Ալեքսեյ Ֆյոդորովը: Այդ պարտիայում Լեւոնը սպիտակներով է խաղալու: Վճռորոշ նշանակություն կունենան նաեւ Նիսիպեանու-Էլյանով, Կարյակին-Բելյավսկի, Ռաջաբով-Միլով պարտիաները:

«Լեռնային Արցախը» չի շարունակի ելույթները ՀՀ առաջնությունում

«Հայք» ֆուտբոլային ակումբը ներկայացնող «Լեռնային Արցախ» թիմն այլեւս հանդես չի գա ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի առաջնությունում: Երեկ ակումբի նախագահ Հայկ Ջավադյանի ստորագրությամբ հետեւյալ բովանդակությամբ նամակ է ուղարկվել ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ Ռուբեն Հայրապետյանին. «Տեղեկացնում ենք Ձեզ, որ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում ֆուտբոլի ֆեդերացիայի հիմնադրման եւ առաջնություն անցկացնելու կապակցությամբ «Հայք» ակումբի ղեկավարությունը որոշում է ընդունել «Լեռնային Արցախ» թիմը սույն թվականի հունիսի 30-ից հանել ՀՀ առաջնությունից եւ տեղափոխել Լեռնային Ղարաբաղի առաջնություն: Ակումբի այս քայլը նպատակահարմար է նաեւ այն պատճառով, որ թիմն այսուհետեւ հանդես կգա Ստեփանակերտի մարզադաշտում, որտեղ թիմի ելույթներին կտրվեն օբյեկտիվ գնահատականներ: Թիմի եւ ակումբի հետագա ծրագրերի մասին կտեղեկացնենք Ձեզ լրացուցիչ»:

Այսպիսով, բարձրագույն խմբի առաջնության մասնակից թիմերի քանակը կրճատվեց մեկով: Բնականաբար, այսօր «Հրազդանում» նշանակված «Լեռնային Արցախ»-«Շիրակ» հանդիպումը չի կայանա: Մրցակարգի համաձայն, քանի որ «Լեռնային Արցախը» նախատեսված հանդիպումների 50 տոկոսին չի մասնակցել, ուստի նրա հետ հանդիպումներում գրանցված արդյունքները չեղյալ կհամարվեն:

Հայ մարմնամարզիկները դրսեւորեցին իրենց վարպետությունը

Լեգենդար մարմնամարզիկ Ալբերտ Ազարյանի անվան գավաթի խաղարկության միջազգային մրցումներում, որին մասնակցում են նաեւ Ռուսաստանի, Իրանի, Սիրիայի մարմնամարզիկները, հաջող մրցելույթներով հատկապես աչքի է ընկնում երեւանցի Վահագն Ստեփանյանը: Առանձին գործիքների վրա վարժություններում Վահագն Ստեփանյանը կրկին դրսեւորեց իր վարպետությունը: Ազատ վարժություններում 8 մարզիկների մրցապայքարում Ստեփանյանը հաղթեց 8,733 միավոր արդյունքով: 2-րդ տեղը զբաղեցրեց նրա համախաղացի Արսեն Ավետյանը՝ 8,7, իսկ մրցանակային եռյակը եզրափակեց սիրիացի Սաեդ Ալդումալեն (8,6 միավոր):

Օղակների վրա վարժությունում կրկին իր հավասարը չուներ Ստեփանյանը: Նա հաղթող ճանաչվեց 6 մարզիկների մրցավեճում (9,1 միավոր): 2-րդ տեղը գրավեց սիրիացի Ջուհեռ Հարոն (8,6), 3-րդը Արսեն Ավետյանն է (8,2): Նժույգի վրա վարժությունում 7 մարզիկների մրցապայքարում լավագույնը Հարություն Մերդինյանն էր (9,5 միավոր): 2-րդ տեղում Վահագն Ստեփանյանն էր (9 միավոր): Լավագույն եռյակը եզրափակում է իրանցի Մոհամադ Ռամազանպուրը:

Թիմային հաշվարկով հաղթող ճանաչվեց Հայաստանի հավաքականը: 2-րդ տեղը գրավեցին սիրիացի մարմնամարզիկները, 3-րդն Իրանի հավաքականն էր: Նախատեսվում է, որ գավաթի հաջորդ խաղարկությանը կմասնակցեն նաեւ Ռուսաստանի եւ Բելառուսի մարմնամարզիկները:

Նալբանդյանը դուրս մնաց հետագա պայքարից

Թենիսի Ուիմբլդոնի մրցաշարում տղամարդկանց մրցավեճում եա հայտնի դարձան այն չորս լավագույնները, որոնք կշարունակեն պայքարը պատվավոր մրցանակի համար: Ցավոք, լավագույն քառյակում տեղ չգտնվեց Դավիթ Նալբանդյանի համար, որը քառորդ եզրափակիչում զիջեց շվեդ թենիսիստ Յոհանսոնին (6-7, 2-6, 2-6): Վերջինս կիսաեզրափակիչում ուժերը կչափի ամերիկացի Էնդի Ռոդիկի հետ, որը բավական դժվարին մրցախաղում հաղթեց Սեբաստիան Գրոժանին (3-6, 6-2, 6-1, 3-6, 6-3):

Մեծ հետաքրքրություն է ներկայացնում Ֆեդերերի եւ Հյուիթի կիսաեզրափակիչ մրցախաղը, որը, մասնագետների կարծիքով, արժանի էր եզրափակիչին: Հյուիթը 1 ժամ 59 րոպեում հաստատեց իր առավելությունը Լոպեսի նկատմամբ (7-5, 6-4, 7-6), իսկ Ֆեդերերը 1 ժամ 50 րոպեում պարտության մատնեց չիլիացի Ֆեռնանդո Գոնսալեսին (7-5, 6-2, 7-6):

էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Էրդողանի այցը բացահայտում է Ադրբեջանի հետ միասնական քաղաքականության անհեռանկարայնությունը

Դրա հիմքում առանց Ադրբեջանում Թուրքիայի դիրքերի ամրապնդմանը նպաստելու՝ նրան պահանջներ ներկայացնելու Բաքվի քմահաճույքն է

Երեկ ավարտվեց Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի Բաքու կատարած երկօրյա այցը, որի ընթացքում նա ծաղկեպսակ դրեց Հեյդար Ալիեւի շիրիմին, եղավ շեհիդների ծառուղում, կատարեց Ադրբեջանում Թուրքիայի դեսպանատան նոր շենքի հիմնարկեքը, ապա հանդիպեց նախագահ Իլհամ Ալիեւի եւ Ադրբեջանի բարձրագույն ղեկավարների հետ, հանդես եկավ Միլի մեջլիսում:

«Ազգը» երեկվա համարում անդրադարձել էր Թուրքիայի վարչապետի այցին: Թվում էր, թե դրան նույն օրվա համարներում մանրամասնորեն կանդրադառնա թուրքական հանրային հեռուստատեսությունը, իսկ կենտրոնական թերթերը կլրացնեն հեռուստատեսության հաղորդումը: Էրդողանի այցը Բաքու «Հյուրիեթի», «Միլլիեթի» «Ենի շաֆաքի» պես կարեւորագույն թերթերի երեկվա համարներում որեւէ արձագանք չէր գտել, իսկ հանրային հեռուստատեսությունը նույն օրվա առավոտյան ընդամենը հաղորդել էր, որ նախագահ Իլհամ Ալիեւը կընդունի վարչապետ Էրդողանին, եւ նրանք կքննարկեն տարածաշրջանի քաղաքական զարգացումներին առնչվող խնդիրներ, ընդ որում՝ առանց այդ խնդիրների թվում հիշատակելու Լեռնային Ղարաբաղի այսպես կոչված «գրավյալ տարածքները» եւ թուրքական սահմանը:

Թուրքական զանգվածային լրատվամիջոցների ոչ պատշաճ ուշադրությունն Էրդողանի այցին ամենեւին չի նսեմացնում դրա նշանակությունը թուրք-ադրբեջանական հարաբերությունների համար: Չպետք է սակայն մոռանալ այդ հարաբերությունների վրա ամերիկյան գործոնի հարաճուն ազդեցության մասին: Դա հատկապես նկատելի դարձավ, երբ ԱՄՆ-ն ի դեմս Վրաստանի ռազմական ներկայություն ապահովեց Անդրկովկասում՝ ցույց տալով, որ այսուհետեւ այնտեղ գործելու է ինքնուրույն, այլ ոչ թե Թուրքիայի միջոցով:

Այս պայմաններում Թուրքիան սկսեց կորցնել իր դերն ԱՄՆ-ի անդրկովկասյան քաղաքականության մեջ, դրա հետ ինքնաբերաբար թուլացան նրա դիրքերն Անդրկովկասում: Դիրքերի թուլացումը նվազագույնի իջեցրեց ղարաբաղյան հակամարտությանը միջամտելու Թուրքիայի հնարավորությունները: Դա ակամա անդրադարձավ Ադրբեջանում դիրքերն ամրապնդելու վերջինի հնարավորության վրա: Ի հակակշիռ ԱՄՆ-ի հարաճուն ազդեցությանը, Ադրբեջանը Ռուսաստանին մերձեցնելու եւ Եվրամիությանը տարածաշրջան հրավիրելու Իլհամ Ալիեւի անհաշվենկատ քայլերը հանգեցրին համապատասխան հակազդեցության: Դրանից անմասն չմնաց նաեւ վերջինի հետ այսպես կոչված միասնական քաղաքականություն վարող Թուրքիան:

Մինչ միջազգային շրջանառության մեջ էր դրվում Ադրբեջանում գունավոր հեղափոխության հնարավորությունը, ուժեղացան Հայաստանի հետ հարաբերությունների բարելավման առումով Թուրքիայի վրա ԱՄՆ-ի եւ ԵՄ-ի ճնշումները: Ռուսաստանի հետ մերձեցող եւ ԵՄ-ին տարածաշրջան հրավիրող Իլհամ Ալիեւի քմահաճույքով բարելավմանն առարկելիս Թուրքիան ակամա հակադրվեց ինչպես Անդրկովկասը միասնական տեսնելու Վաշինգտոնի մտադրությանը, այնպես էլ ԵՄ-ի «Նոր հարեւանություն» ծրագրին:

Անդրկովկասում ամերիկյան ռազմական ներկայության պայմաններում Ադրբեջանի հետ միասնական քաղաքականությունը Թուրքիային որեւէ լուրջ հեռանկար չի խոստանում: Պարզապես դա նրան երկընտրանքի առջեւ է կանգնեցնում եւ նախադրյալներ ստեղծում, որ նա հետզհետե բախվի հայկական նոր նախաձեռնություններին: Ահա թե ինչու վարչապետ Էրդողանի Բաքու կատարած այցը գրեթե անուշադրությամբ շրջանցող թուրքական զանգվածային լրատվամիջոցները մանրամասնորեն տեղեկացնում են, թե նրա պատվիրակության կազմում ընդգրկված է մեկ պատգամավոր, այն էլ՝ ընդդիմադիր Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության, ընդ որում՝ թուրք-ադրբեջանական միջխորհրդարանական բարեկամության խումբը ղեկավարելու եւ ադրբեջանական ծագում ունենալու պատճառով:

Մինչդեռ, ըստ վերոհիշյալ աղբյուրների, Թուրքիայի վարչապետը ոչ միայն արտասահման, այլեւ երկրի ներսում որեւէ նահանգ ուղեւորվելիս պատվիրակության կազմում ընդգրկում էր իշխող «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության առնվազն երեք պատգամավորի: Կամ դրանք ընդգծելով այցի տնտեսական նշանակությունը, ընթերցողի ուշադրությանն են ներկայացնում դրա նախօրյակին Իլհամ Ալիեւի եւ նախագահի աշխատակազմի արտաքին կապերի բաժնի պետ Նովրուզ Մամեդովի հարցազրույցները: Թերեւս դրանով էլ ընդգծվում են վարչապետ Էրդողանի տնտեսական առաջարկներով Բաքու կատարած այցին զուտ քաղաքական բնույթ հաղորդելու, եւ դա հայ-թուրքական սահմանի եւ ղարաբաղյան հիմնահարցի առնչությամբ Թուրքիայի առջեւ հերթական պահանջ դնելու համար իբրեւ հերթական առիթ օգտագործելու Ադրբեջանի անզուսպ հակումները:

Իլհամ Ալիեւի հետ հարցազրույցի պարագայում խոսքը CNN-Turk-ի, իսկ Մամեդովի՝ «Զամանի» մասին էր: Ալիեւը հարցազրույցում «Լեռնային Ղարաբաղի հայկական համայնքին արտոնյալ իրավունքներ եւ անվտանգության երաշխիքներ» տալու պատրաստակամություն է հայտնել՝ ավելացնելով. «Հայկական կողմը հասկանում է, որ բանակցությունները շարունակելուց բացի, այլ տարբերակ չունի»: Ըստ երեւույթին Մամեդովն էլ, որպեսզի Թուրքիան հասկանա, զգուշացրել է նրան, թե հայ-թուրքական սահմանի վերաբացումը կմեծացնի լարվածությունը Հարավային Կովկասում եւ մասնանշել. «Հայաստանը մի կողմից ձգտում է Թուրքիայի հետ մերձեցման, իսկ մյուս կողմից սահմանամերձ շրջանում զորք է կուտակում: Որն է ռազմական այս կուտակումների իմաստը»:

Նա հիշեցրել է նաեւ Հայոց ցեղասպանության ժխտողականության հարցում Թուրքիային Ադրբեջանի մատուցած անգնահատելի ծառայությունները: Ըստ երեւույթին Մամեդովի այս խոսքերը հակազդեցություն են առաջացրել, որ Ադրբեջանում Թուրքիայի դեսպան Թուրան Մորալըն նույն օրը մամուլի ասուլիս է հրավիրել, որտեղ ընդգծել է. «Որպեսզի Թուրքիան ավելի ազդեցիկ լինի տարածաշրջանում, Բաքուն պետք է խոհեմ քայլեր կատարի»:

«Զամանն» այդ մասին նշել էր հունիսի 29-ի համարում, թերեւս դրանով էլ ակամա հաստատել Թուրքիայի համար Ադրբեջանի հետ միասնական քաղաքականության ադրբեջանական իշխանությունների քմահաճույքով պայմանավորված անհեռանկարայնության մասին մեր կարծիքը:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

«Ռուսական տեխնիկայի վերատեղակայումը Վրաստանից Հայաստան Մոսկվայի ներքին գործն է»

1-ին էջից

Ադրբեջանական մամուլը չի բացառում, որ Ադրբեջանում նոյեմբերին կայանալիք ընտրություններում Մ. Նահանգները հենց Թուրքիային է արտոնել առանցքային դեր, ինչպես Վաշինգտոնը դա արեց Լեհաստանի դեպքում ուկրաինական հեղափոխության օրերին: «Զերկալոն» նկատում է, որ կարճ ժամանակահատվածում Թուրքիա են այցելել ընդդիմադիր 3 առաջատար կուսակցությունների ղեկավարները՝ Ալի Քերիմլին, Իսա Գամբարը եւ Սարդար Ջալալօղլուն: «Կարելի է ենթադրել, որ թուրքական կողմը միջնորդական առաքելություն է ստանձնել պաշտոնական Բաքվի եւ ընդդիմության միջեւ», գրում է թերթը:

Ընդհանուր առմամբ եթե վերջին մի քանի տարիներին թուրքական մամուլն Ադրբեջանի եւ թուրք-ադրբեջանական հարաբերությունների հարցերում խուսափում է առավել հաճախ հիշատակել երկու ժողովուրդների բարեկամության մասին, ապա ադրբեջանական մամուլը Թուրքիայի եւ կառավարող իսլամիստների նկատմամբ երբեմն ակնհայտ թշնամանքով է արտահայտվում: Այսպես, Էրդողանի այցի նախօրեին Բաքվի մի շարք թերթեր հիշեցրին 1995 թ. մարտյան հեղաշրջման ձախողված փորձը, որի կազմակերպմանն անմիջական մասնակցություն էին ունեցել թուրքական զինվորական շրջանակները:

Ի դեպ, Բաքվում ԱՄՆ դեսպան Ռինո Հարնիշը Հայաստանին սահմանամերձ Ղազախ քաղաքում լրագրողներին ասել է, որ հուլիսին Ադրբեջան է ժամանելու ԱՄՆ նախկին պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթը: Հիշեցնենք, որ ներկայումս տիկին Օլբրայթը ղեկավարում է ամերիկյան Ազգային ժողովրդավարական ինստիտուտը (NDI), որը մասնագիտացած է նաեւ հետխորհրդային տարածքի երկրներում հեղափոխություններն աջակցելու հարցերում:

Հարնիշը նշել է, որ Օլբրայթն Ադրբեջան է ժամանելու անձամբ Իլհամ Ալիեւից երաշխիքներ ստանալու, որ նոյեմբերին կայանալիք խորհրդարանական ընտրությունները կանցկացվեն ազատ, արդար եւ թափանցիկ:

Ենթադրվում է, որ հուլիսի 6-ին նախագահ Ալիեւն ընտրությունների օրը նշանակելու հրամանագիր կստորագրի: Բաքվի «Զերկալոն» այդ ընտրությունները որակել է Ադրբեջանի պատմության մեջ ամենակարեւորը: Մյուս կողմից թերթի մեկնաբանը նկատում է, որ չնայած դրսի՝ Եվրախորհրդի, ԵԱՀԿ-ի եւ ամերիկյան ճնշումներին, իշխանությունները լուրջ զիջումների չգնացին նոր ընտրական օրենսգրքի, մասնավորապես ընտրական հանձնաժողովներում անդամների նշանակման հարցում: Ընդդիմության միակ զենքը մնում է զանգվածային ցույցեր կազմակերպելն ընտրություններից հետո, ինչը սովորական է դարձել հետխորհրդային բոլոր երկրներում վերջին մի քանի տարիներին:

Ակնհայտորեն միջազգային հանրության ուշադրության կենտրոնում Ադրբեջանն է: Իլհամ Ալիեւը հստակ ազդանշաններ է ստանում, որ եթե չձերբազատվի իշխանական համակարգի «հին գվարդիայից» (ազդեցիկ այն պաշտոնյաներից, որոնց իր հետ իշխանության էր բերել Հեյդար Ալիեւը դեռեւս 1993 թ.) եւ [illegible] չապահովի արդար ընտրություններ, ապա նրան լուրջ փորձություններ են սպասում:

Հունիսի 17-ի համարում Կասպիցում նավթային շահեր հետապնդող, ամերիկյան պահպանողականների տեսակետներն արտահայտող «Ուոլ սթրիթ ջոռնըլը» գրել է, որ Ուկրաինայի եւ Վրաստանի օրինակով Ադրբեջանում ստեղծվել են երիտասարդական կազմակերպություններ, որոնք առանցքային դեր են կատարում «գունավոր» հեղափոխություններ հրահրելու հարցում: Ուսանողական «Յոխ» (ոչ) եւ «Հոկտեմբեր 16 շարժում» կազմակերպությունները արդեն հրապարակավ հայտարարում են աշնանը սպասվող փոփոխությունների մասին:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանի քաղաքապետարանի «Կարեն Դեմիրճյանի անվան Երեւանի մետրոպոլիտեն» ՓԲԸ-ն, որը գտնվում է Մ. Բաղրամյան 76 հասցեում, մետրոպոլիտենի «Երիտասարդական» կայարանի ելքի ձախակողմում գտնվող 70 քմ ընդհանուր մակերեսով տարածքի վարձակալության համար հրավիրում է իրավաբանական անձանց եւ անհատ ձեռներեցների աճուրդային մրցույթի:

Մրցույթի մեկնարկային գինը 1 քմ համար 3000 դրամ է, ընդամենը 210 հազար դրամ:

Տարածքը կարող է օգտագործվել հասարակական սննդի եւ առեւտրի կազմակերպման համար:

Մրցույթի հայտերը մինչեւ սույն հայտարարությունը հրապարակվելու օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ օրվա ժամը 12:00 անհրաժեշտ է ներկայացնել ընկերության վերոհիշյալ հասցեով:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 27-48-48 հեռախոսահամարով:

Մրցույթը տեղի կունենա հայտարարության հրապարակման օրվանից հաշված 12-րդ օրը, ժամը 15:00-ին, Մ. Բաղրամյան պող., 76 շենքի 7-րդ հարկում:

«ԿԱՐԵՆ ԴԵՄԻՐՃՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԵՏՐՈՊՈԼԻՏԵՆ» ՓԲԸ

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում է ՀՀ Լոռու մարզի Մարգահովիտ համայնքում գործող ԱՁ Աշոտ Ջալալյանին արտադրական նպատակով Աղստեւ գետի ավազանի վտակից 0,19 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2005 թ. հուլիսի 6-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում է ՀՀ Կոտայքի մարզի Գառնի, Գեղարդ, Գողթ, Հացավան, Գեղադիր եւ Ողջաբերդ համայնքներին, Աժդահակ լեռնալանջի «Յոթ աղբյուրներ» կոչվող աղբյուրներից խմելու նպատակով 100,0 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2005 թ. հուլիսի 7-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի պահանջների եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների համաձայն մշակվում է ՀՀ Արմավիրի մարզի Արեւաշատ համայնքի խմելու նպատակով ստորերկրյա ջրային ռեսուրսից 4,6 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2005 թ. հուլիսի 7-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83